

РНИДС
Регистар националног
интернет домена Србије

Фондација „Регистар националног интернет домена Србије“
Жоржа Клемансоа 18а/1, Београд | телефон: 011.7281.281
rnids.rs | rnids@rnids.rs | kancelarija@rnids.rs

ИЗВЕШТАЈ ДИРЕКТОРА РНИДС-А О РАДУ КАНЦЕЛАРИЈЕ ТОКОМ ПРВОГ КВАРТАЛА 2017.

Данко Јевтовић

директор

Београд, април 2017.

Садржај:

Увод	4
Најзначајнији пословни показатељи РНИДС-а за период	4
Кратки преглед најважнијих догађаја у кварталу	4
Приливи и реализација	4
Послови Регистра и тржиште домена	6
Систем за регистрацију и доступност назива домена	6
ИКТ инфраструктура	6
Систем за регистрацију назива домена	6
Техничка сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а	7
Систем за разрешење DNS упита	7
Безбедност Регистра	7
Остали ИКТ сервиси	8
Развој и примена правила за регистрацију	8
Унапређивање аката о регистрацији	8
Обављени послови регистрације	8
Надзор над применом аката о регистрацији	9
Решавање спорова у вези са називом домена	10
Развој тржишта домена	10
Број домена	10
Поређење са прогнозираним вредностима	10
Статистичка анализа	11
Тржишна сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а	12
Едукативно-промотивне активности	13
Интернет присуство РНИДС-а	13
Односи са јавношћу и анализа присуства РНИДС-а у медијима	16
Међународна сарадња	19
Службена путовања током првог квартала 2017.	19
Кратки извештаји са службених путовања запослених у Канцеларији	20
Пословање Канцеларије	23
Ефикасност и ефективност пословања	23
Финансије	23
Набавке	23
Примена ИКТ у пословању	24
Редовни послови Канцеларије	24
Правни послови	24
Рачуноводство и ревизија	24
Општи послови	25
Ангажман професионалних услуга	25
Подршка раду Фондације	26
Јавност рада	26
Сајт Фондације рнидс.срб / rnids.rs	26

Подршка органима и телима Фондације	27
Подршка Управном одбору	27
Подршка развоју Интернета у Србији	28
Сарадња са државним институцијама	28
Односи са интернет заједницом	28
Подршка интернет заједници	29
Програми едукације	29
Организација и суорганизација скупова	29
Управљање Интернетом	33
Internet Governance Forum и SEEDIG	33
Учешће у радним групама ICANN-а	34
RSNOG	35
RNIDS-CERT	36
Финансијски извештаји	37
Преглед финансијских средстава	48
ПРИЛОГ 1: Статистички анекс за први квартал 2017.	49

Увод

Најзначајнији пословни показатељи РНИДС-а за период

Током првог квартала 2017:

- DNS и **сви сервиси** РНИДС-а су функционисали са **100% расположивости**
- Прихваћено је 555 аванса за услугу регистрације
- Укупни **прилив** у кварталу износи 42.317.879 динара, са ПДВ-ом

На крају првог квартала 2017:

- **Стање средстава** износи 75.412.979 динара, прерачунато, са хартијама од вредности
- Укупан број **регистрованих назива домена** је: 94.604 .RS и 2.653 .СРБ

Кратки преглед најважнијих догађаја у кварталу

Најважније активности и догађаји током првог квартала 2017. били су:

- Одржан је осми Дан интернет домена Србије (ДИДС) и у склопу њега трећи Регионални интернет форум (РИФ)
- Поводом годишњице .СРБ домена одржан је скуп „Ћирбастерс 2“
- По захтеву агенције „Енумеро“ је раскинут уговор о обављању послова књиговодства, који је накнадно продужен како би РНИДС имао времена да изврши набавку ових услуга, по поступку отвореног позива

—

Овај квартал је по оцени директора био успешан. Најзначајнији резултат квартала је изузетно успела Конференција ДИДС, која је за тему имала претраживач Гугл и која је показала значај националних интернет домена за рангирање на претраживачима.

Приливи и реализација

Остварена реализација по основу регистрације и обнове назива интернет домена у првом кварталу 2017. износи 31.999.600 динара, што представља повећање од 3,4% у односу на први квартал 2016. и 13% у односу на исти период у 2015.

Реализација по доменским просторима дата је у следећој табели:

I квартал 2017.										
	јануар				фебруар				март	
	цена	обнова	нови	износ	обнова	нови	износ	обнова	нови	износ
co.rs.	450	920	119	467.550	1847	129	889.200	1702	144	830.700
edu.rs.	450	122	21	64.350	187	31	98.100	207	47	114.300
in.rs.	250	139	55	48.500	196	58	63.500	189	85	68.500
org.rs.	450	175	46	99.450	273	31	136.800	303	44	156.150
rs.	1.350	4538	1323	7.912.350	6189	1453	10.316.700	5968	1694	10.343.700
.RS		5.894	1.564	8.592.200	8.692	1.702	11.504.300	8.369	2.014	11.513.350
срб.	500	329	11	170.000	167	12	89.500	126	18	72.000
обр.срб	250	7	0	1.750	2	1	750	2	1	750
орг.срб	250	14	0	3.500	13	0	3.250	11	2	3.250
од.срб	250	8	0	2.000	9	0	2.250	4	0	1.000
пр.срб	250	77	1	19.500	50	0	12.500	29	2	7.750
.СРБ		435	12	196.750	241	13	108.250	172	23	84.750
укупно 2017.				8.788.950			11.612.550			11.598.100
укупно 2016.				8.376.750			10.780.400			11.798.750
укупно 2015.				7.438.350			10.752.550			10.543.750
укупно 2014.				7.020.800			10.250.250			9.507.350
укупно 2013.				6.641.300			9.497.050			9.318.100
укупно 2012.				5.069.585			8.620.247			9.303.276

Током првог квартала 2017. прихваћено је 555 аванса за домене и електронским путем послато 564 авансна рачуна, уз 22 рачуна из категорије обнове чланства постојећих чланова Конференције суоснивача и један рачун из категорије нових чланова. Све наведене уплате су укупно износиле 42.070.532 динара и регистроване су као пословни прилив.

Послови Регистра и тржиште домена

Систем за регистрацију и доступност назива домена

ИКТ инфраструктура

У првом кварталу 2017. није било прекида у раду Система за регистрацију домена РНИДС-а. Сви сервиси су радили без прекида и било каквог проблема или успорења и били су доступни корисницима 100% времена.

НАЗИВ сервиса	Трајање прекида	Расположивост
DNS сервис	Без прекида	100%
Сервиси RsReg апликације	Без прекида	100%
Финансијски сервиси регистрације	Без прекида	100%

У овом периоду било је неколико најављених радова и прекида пружања одређених услуга за које је задужен Absolut OK/SBB. Најављени прекиди су се односили на прекиде у комуникацији између дата центара и интернет линкова на локацији Absolut OK. Ни један од тих прекида није озбиљније утицао на рад РНИДС-ових сервиса захваљујући редундантним системима, али је у два наврата морала да буде промењена шема усмеравања интернет саобраћаја, како би сви корисници сервиса РНИДС-а могли несметано да им приступају.

Систем за регистрацију назива домена

Систем за регистрацију назива домена је све време био потпуно функционалан и није било проблема у његовом раду. Нови Систем за регистрацију назива домена се у раду показао изванредно.

Од 1. 1. 2017. уведена је нова услуга, Закључавање домена на страни Регистра, за коју су неки овлашћени регистри РНИДС-а и регистранти показали интересовање и тражили додатна појашњења, али до краја квартала није било захтева за активирање ове услуге.

У последњем кварталу 2016. завршена је припрема и тестирање унапређених нотификација које РНИДС шаље е-поштом учесницима у процесима регистрације домена (контактима, ОР-овима). Нове нотификације активирани су првих дана јануара 2017, а рад на даљем унапређивању нотификација, сагласно потребама РНИДС-а и по сагледавању ОР-ова, наставиће се током године.

И у овом периоду је рађено на даљем побољшању Система за регистрацију назива домена у циљу унапређивања функционалности Система и отклањања ситних недостатака. РНИДС ће наставити рад на даљем унапређивању Система, а посебна пажња ће бити посвећена сугестијама овлашћених регистара РНИДС-а за проширење ЕРР сервиса.

Техничка сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а

У првом тромесечју било је неколико захтева за помоћ од стране овлашћених регистара РНИДС-а и сви су успешно решени. Сви су се углавном односили на помоћ око активирања нових радних станица или сервера за приступ Систему за регистрацију.

Један ОР је имао неуобичајени проблем са приступом Систему за регистрацију назива домена који је настао због погрешне временске зоне на корисниковом уређају за генерисање кода за аутентикацију.

Систем за разрешење DNS упита

Мрежа ауторитативних DNS сервера РНИДС-а била је доступна 100% времена, и без застоја у раду. Такође, сви DNS сервери, укључујући и секундарне, преузимали су зонске фајлове по стандардном распореду и били доступни 100% времена.

Безбедност Регистра

У складу са Законом о информационој безбедности, РНИДС је припремио Акт о безбедности ИКТ система РНИДС-а. У наредном периоду радиће се на ажурирању правилника, процеса и процедура везаних за безбедност ИКТ система РНИДС-а у складу са Законом и Актом о безбедности ИКТ система РНИДС-а.

Почетком фебруара десио се безбедносни инцидент код једног од овлашћених регистара РНИДС-а. Непознате особе су оствариле неовлашћени приступ системима "Нинет Компани" и путем машинског интерфејса (ЕРР протоколом) неауторизовано изменили податке о DNS серверима за 924 домена (872 .RS и 52 .СПБ домена). Нинет је одмах приступио враћању података о NS записима за погођене домене на претходне вредности. Ове промене завршене су за 889 домена до 21:05 истог дана када је извршен неовлашћени приступ, а за остале домене наредних дана. Нинет је 6. 2. обавестио РНИДС о овом инциденту, а током истог дана постављено је и јавно обавештење о инциденту на адреси: ninet.rs/vesti-pojedinacna?vest_id=103. Током овог инцидента системи РНИДС-а нису били компромитовани, нити су престајали са радом (са тачке гледишта Система РНИДС је примао исправне захтеве). На састанку са представницима Нинета договорено је да не користе ЕРР приступ Систему РНИДС-а до потпуног отклањања безбедносних слабости које су омогућиле нападачима неовлашћени приступ и приступ ЕРР сервису.

И у овом кварталу било је покушаја напада на DNS сервере РНИДС-а, који нису имали утицаја на рад сервиса и трајали су кратко, од 5 до 30 минута. Уочено је да већина тих напада долази из Јужне Америке, што може да буде индиција „ботнет“ мреже у овом делу света.

Интернет презентација РНИДС-а је била више пута под ударом DDoS напада и сви су трајали релативно кратко, до 10 минута. Током тих напада сајт је био доступан, али је његово учитавање било успорено.

Остали ИКТ сервиси

Као и на почетку сваке године, ажурирана је апликација за праћење трошкова у складу са новим Финансијским планом и направљена резервне копија за претходни период.

Развој и примена правила за регистрацију

Унапређивање аката о регистрацији

Настављен је рад на припреми сета аката који регулишу рад овлашћених регистара РНИДС-а. Најпре је, у последњем кварталу 2016. припремљен Нацрт Општих услова о раду овлашћених регистара РНИДС-а, али је у вези са тим Управни одбор у новембру 2016. донео закључак којим је одређено да ће наставити рад на новој верзији Општих услова о раду ОР-ова, тако што ће се уз нову верзију приложити припадајући акти који ће омогућити ефикасно спровођење свих одредби ових Општих услова. Сагласно томе, настављен је рад на сету ових аката и ажурирана је верзија Нацрта Општих услова о раду ОР-ова и припремљен је први нацрт нових Техничких и административних услова за рад ОР-ова. Тим нацртом извршено је усклађивање са актуелном праксом и новим Системом за регистрацију домена. Због законске обавезе израде Акта о информационој безбедности РНИДС-а, добар део активности је преусмерен на рад на овом акту, што је делом утицало на то да се успори рад на сету аката о раду ОР-ова. У наредном периоду је потребно да се изврши анализа да ли и на који начин овај нацрт треба да се прошири обавезама које произлазе из Акта о информационој безбедности РНИДС-а.

Обављени послови регистрације

У категорији доменских трансакција, током првог квартала, обрађено је 253 захтева за промену регистранта, од чега је један одбијен због неисправности достављене документације. Укупан број трансфера назива интернет домена са једног овлашћеног регистра на други у првом кварталу износио је 20.625. У оквиру овог броја урачунат је групни трансфер са ЕУнета на SBB, као последица аквизиције компаније ЕУнет од стране SBB-а. Обрађено је 134 захтева за измену грешке у називу регистранта назива интернет домена, од чега је 20 захтева одбијено због недостатка или неисправности документације. У 80 наврата затражено је сторнирање трансакције регистрације одређеног назива интернет домена због грешке учињене приликом регистрације.

Просечно је дневно одговарано на пет до шест телефонских захтева о конкретним доменима или процесу обнављања и регистрације домена, а електронском поштом је дневно примано шест захтева од овлашћених регистара за информације о раду софтвера у експлоатацији или фази тестирања.

Надзор над применом аката о регистрацији

Комисија за поступање по примедбама у случају повреда аката о регистрацији је поступала у три, релативно сложена, предмета. У наставку је наведена проблематика којом се Комисија бавила:

На основу притужбе овлашћеног регистра РНИДС-а, установљено је да један ОР условљава прелазак код другог ОР-а (промена ОР-а, односно „трансфер“ назива домена), супротно Општим условима о регистрацији назива националних интернет домена (члан 18), у коме је наведено да: „Регистрант има право да изврши промену овлашћеног регистра за називе домена које је регистровао. Промена овлашћеног регистра врши се на основу захтева регистранта, применом одговарајућег ауторизационог поступка који је ближе описан у Процедурама регистрације.“ Ово питање је уређено и Општим условим о раду овлашћених регистара назива националних интернет домена у којима (члан 17): „Овлашћени регистар је дужан да регистранту омогући избор другог овлашћеног регистра (у даљем тексту: „нови овлашћени регистар“) за називе националних интернет домена које је посредством тог овлашћеног регистра регистрант регистровао или продужио. Овлашћени регистар је дужан да сарађује са регистрантом, новим овлашћеним регистром и РНИДС-ом у процесу преноса назива националних интернет домена“. Поред тога, наведено је и да Процедуре послова регистрације националних интернет домена предвиђају резервну процедуру која се активира у случајевима када ОР, задужен за послове регистрације за назив домена за који се покреће трансфер, не обезбеди регистранту ауторизациони код за трансфер назива домена. Овом ОР-у је изречена опомена, а са његовим представницима је и одржан састанак, на ком су усаглашени ставови, те је овај ОР обуставио наведену праксу.

На основу притужбе регистранта у погледу два назива домена, Комисија је извршила проверу и размотрила основаност промена које оспорава регистрант. Наиме, регистрант ових домена је била фирма која је касније променила назив, с тим што је административни контакт све време било раније одређено лице. Промена назива регистранта никад није покренута од стране регистранта, те из тог разлога није спроведена у бази РНИДС-а. Када је регистрант променио назив своје фирме, административни контакт је искористио то што је то име фирме постало слободно и регистровао фирму са истоветним називом, након чега је поднео РНИДС-у захтев за промену података за два регистрована домена са образложењем да се ови подаци усклађују са подацима АПР-а које је доставио у захтеву. Комисија је закључила да је административни контакт искористио истоветност назива фирме и довео у заблуду оператера овлашћеног регистра РНИДС-а, као и оператера РНИДС-а захтевајући усклађивање података, а притом прикривши чињеницу да је у питању промена субјекта регистрације. Комисија је заузела становиште да су промене на ова два назива домена извршене неовлашћено. Предложено је да се ове неовлашћене промене одмах по доношењу мишљења пониште и подаци о овим називима домена врате у стање пре тих промена.

Сагласно одлуци УО којом су прецизирани услови за оцењивање рада ОР-ова, који се односе на број регистрованих назива националних интернет домена, извршено је оцењивање ОР-ова за 2016. Три ОР-а су оцењена негативно и дат им је рок од 30 дана да своје пословање ускладе, како би испунили услове из Одлуке о прецизирању услова за оцењивање овлашћених регистара. Уколико у року од 30 дана ови ОР-ови не испуне наведене услове биће покренут поступак раскида Уговора о обављању послова регистрације назива националних интернет домена. Поред овога, са једним ОР-ом, чији је рачун био у блокади дуже од дозвољеног према Уговору о обављању послова регистрације назива домена, раскинут је Уговор.

Решавање спорова у вези са називом домена

У овом периоду је покренути су поступци за решавање спорова везани за називе домена tanjuginfo.rs и abbvie.rs.

Развој тржишта домена

Број домена

Укупан број регистрованих назива .RS назива домена на крају првог квартала износи 94.604 домена, што представља повећање од око 1% у односу на четврти квартал 2016. Током првог квартала је просечна месечна стопа раста износила око 0,34%, што представља благо успоравање раста на месечном нивоу у односу на исти период у 2016. Број регистрованих .СРБ назива домена на крају квартала износи 2.653. Ова величина бележи константан пад од марта 2013, са тенденцијом успоравања у претходних 18 месеци.

У табели су дате статистичке категорије обновљених и нових домена током првог квартала у протеклих пет година. Категорија обновљених домена исказује раст од око 3% у односу на 2016. и око 8% у односу на 2015. Нови домени у првом кварталу 2017. исказују раст од 0,5% у односу на исти период у 2016. и раст од око 13% у односу на први квартал 2015.

	2013.		2014.		2015.		2016.		2017.	
	Обнова	Нови	Обнова	Нови	Обнова	Нови	Обнова	Нови	Обнова	Нови
.RS	18.100	5.236	19.498	4.873	21.189	4.660	22.276	5.261	22.955	5.280
.СРБ	1.623	105	1.338	76	1.093	80	945	61	848	48
Укупно	19.723	5.341	20.836	4.949	22.282	4.740	23.221	5.322	23.803	5.328

Поређење са прогнозираним вредностима

У односу на пројектоване вредности на нивоу квартала, категорија обновљених назива домена налази се у оквирима дефинисаним оптимистичком и песимистичком компонентом, док се број новорегистрованих назива домена приближава оптимистичкој компоненти. Новчана реализација налази се у оквирима одређеним оптимистичким и песимистичким сценариом, представљајући својеврсну равнотежну тачку граничних компоненти.

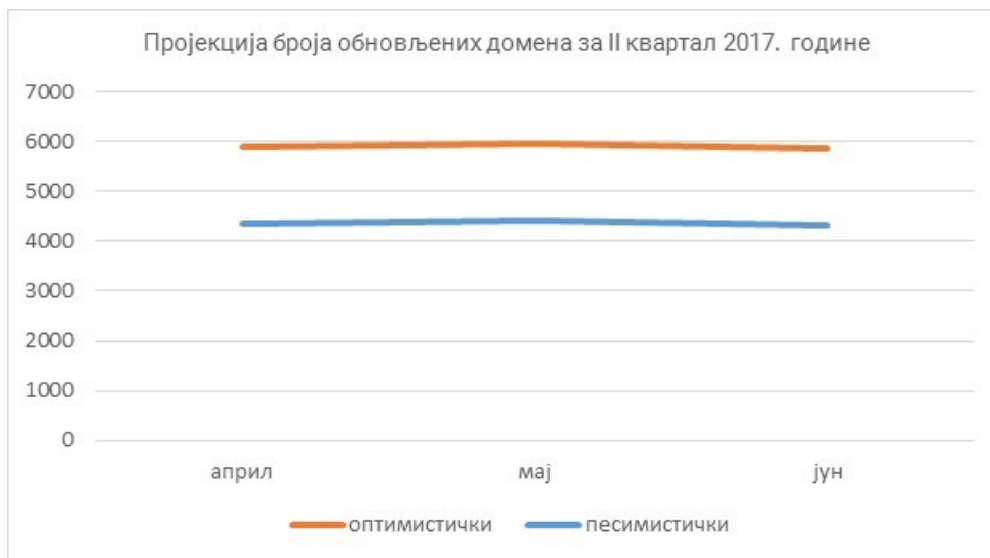
Описана кретања приказана су у табели испод:

	обнова			нови		
	песим.	реализација	оптим.	песим.	реализација	оптим.
.RS	18.882	22.955	25.547	4.439	5.280	5.672

новчана реализација			
	песим.	реализација	оптим.
.RS	26.819.835	31.999.600	35.901.947

Пројектовани износи броја нових и обновљених .RS назива интернет домена за први квартал 2017. приказани су на сликама испод:

Статистичка анализа

У табели испод дате су вредности показатеља у оквиру .RS домена у складу са методологијом CENTR-a за први квартал 2017. и 2016.

		I квартал 2017.	I квартал 2016.
retention rate	(број домена на крају периода - нови у току периода)/број на почетку периода	95,32%	95,07%
creation rate	нови у току периода / број на крају периода	5,58%	5,81%
deletion rate	обрисани у току периода/број на почетку периода	6,91%	4,12%

Стопа креирања или креациона стопа¹ на европском нивоу у 2016. достиже медијалну вредност од око 18%, док је у српском доменском простору ова величина у првом кварталу 2017. на нивоу од 5,6%.

Стопа задржавања или ретенциона стопа² на нивоу првог квартала 2017. у .RS доменском простору износи око 95%, што је знатно изнад медијалне вредности израчунате на нивоу чланица CENTR-а (у 2016. очекивана вредност је на нивоу од око 87%).

Стопа брисања³ у европским оквирима устаљена је на око 15% (медијална вредност), док је ова вредност за Србију у првом кварталу 2017. око 7%.

Посматрајући остварене вредности три основна показатеља у поређењу са медијалним вредностима на европском нивоу, може да се закључи да Србија остварује завидне резултате у погледу стопе задржавања и стопе брисања. Стопа задржавања, како на кварталном, тако и на годишњем нивоу налази се знатно изнад средњих вредности на европском нивоу. Стопа брисања кореспондира стопи задржавања и налази се на завидно ниском нивоу. Стопа креирања у првом кварталу 2017. бележи благи пад у односу на исти период претходне године, али се и даље налази изнад 5,5%, што представља добар резултат.

Тржишна сарадња са овлашћеним регистрима РНИДС-а

Изборник овлашћених регистара РНИДС-а на сајту домен.срб је функционалан од 2015. и постао је значајан алат промоције ОР-ова. Од 38 ОР-ова, њих 31 има попуњене податке у Изборнику, са приказом основних и додатних услуга. У првом кварталу 2017. спроведена је детаљна провера наведених података, како би се утврдило да ли Изборник потенцијалним регистрантима пружа потпуно тачне и ажурне информације о услугама ОР-ова. Провере су ОР-овима најављене још у трећем кварталу 2016, након заједничког редефинисања појединих услуга на Конференцији ОР-ова.

У процесу провере су прегледане одредишне странице на линковима које су ОР-ови доставили за потребе Изборника, тестиран је процес регистрације до момента уплате, слате су електронске поруке са упитима и обављени телефонски позиви. Након што је провером утврђено да је само осам ОР-ова пружало све услуге које су навели, код преостала 23 ОР-а је укинут приказ услуга у Изборнику, о чему су обавештени електронском поштом. Овом приликом су ОР-ови поново замољени да доставе ажурирану листу услуга које пружају, док им је у директној комуникацији електронском поштом или телефоном, образложено које су конкретне услуге биле проблематичне. Ажуриране листе услуга послало је 10 ОР-ова, те су им, након верификације, оне поново приказане у Изборнику.

—

¹ Стопа креирања или креациона стопа представља количник новорегистрованих домена у току периода и укупног броја регистрованих домена на крају периода.

² Стопа задржавања или ретенциона стопа представља количник разлике укупног броја домена на крају периода и новорегистрованих домена у току периода и укупног броја домена на почетку периода.

³ Стопа брисања добија се као количник броја обрисаних домена у току периода и укупног броја домена на почетку периода.

Током првог квартала 2017. настављено је са Програмом суфинансирања оглашавања овлашћених регистара. Након достављеног и одобреног предлога огласне кампање, своју кампању је у првом кварталу започео Беотел.

—

Маркетиншким одељењима ОР-ова у првом кварталу послато је седам обавештења о ранг листама, CENTR-овим месечним билтенима, новим издањима „РНИДС инфо“ информативног билтена и позивима на РНИДС-ове догађаје.

Едукативно-промотивне активности

У организацији Српске асоцијације менаџера (САМ), 23. 3. 2017. је одржан Радни доручак са преко 30 представника компанија и фирми које су чланови овог удружења. Овим поводом су Данко Јевтовић, директор РНИДС-а и члан САМ-а, и Предраг Милићевић одржали предавање под називом „Брендови на Нету“.⁴ Присутни су имали прилике да се упознају са доменом као основом интернет идентитета, погледају бројне студије случаја и чују корисне савете о томе како да своје брендове заштите и промовишу на Интернету. Ово предавање одржано је у оквиру РНИДС-ових активности и иницијатива за успостављање боље комуникације и сарадње са струковним удружењима, које ће бити настављене и током 2017.

Интернет присуство РНИДС-а

Сајт домен.срб / domen.rs

Анализа сајта домен.срб у првом кварталу указује на већ претходно уочен тренд квалитетније посете сајту у периоду без интензивног оглашавања. За разлику од последњег квартала 2016. у ком смо спровели едукативно-промотивну кампању „Мој посао, мој домен“, када су садржаји кампање комерцијално оглашавани на Google Display мрежи и осталим каналима, први квартал 2017. бележи 70% мање посета.

Међутим, у овом периоду посетиоци су се скоро 2,5 пута дуже задржавали на сајту и у току једне посете просечно прегледали по две или више страница (50% више него у последњем кварталу 2016), што указује на релевантнију публику мањег обима. То што након доласка на сајт посетиоци прегледају више страница и различитих садржаја, директно утиче и на смањење Bounce rate-а.⁵

Веома сличан тренд (мање посета које дуже трају и нижи Bounce rate), приметан је у периоду 15. 6 — 15. 9. 2016. када није било едукативно-промотивних кампања. У овом периоду је објављено девет нових текстова у секцији „Корисни садржаји о доменима“. Захваљујући Фејсбук огласима и промоцији на друштвеним мрежама, нови текстови су довели 27% од укупног броја тадашњих посета, које су просечно трајале и до два минута. Ово указује на то да континуирано

⁴ <http://www.sam.org.rs/dogadjaji/aktivnosti/27376/radni-dorucak-sa-rnids---brendovi-na-internetu.html>

⁵ Bounce rate или стопа одскока – представља проценат посета у којима је посетилац прегледао само једну страницу и није имао даље интеракције са сајтом већ га је напустио.

објављивање корисних садржаја привлачи адекватније посетиоце него кампањски начин комуникације.

Детаљнији преглед је у следећој табели:

домен.срб	јан.	феб.	мар.	1. кв 2017.	4. кв. 2016.	15. 6. – 15. 9. 2016.
Посете	5.108	4.150	4.590	13.848	47.029	16.341
Појединачни посетиоци	3.592	2.750	2.852	9.194	37.743	11.317
Просечно трајање посете	00:02:25	00:02:47	00:02:39	00:02:36	00:01:05	00:01:55
Bounce Rate	57,77%	43,16%	42,27%	48,25%	74,02%	63,75%

Карактеристична за периоде без интензивног оглашавања је и висока заступљеност рефералног саобраћаја са сајта рнидс.срб⁶, који у просеку доведе 32% посета у овим периодима. Директан, органски и реферални саобраћај са друштвених мрежа су следећи најзаступљенији извори саобраћаја ка сајту у овим периодима, заједно са огласима у Гугл претрази и на Фејсбуку, који се у пракси показују као најисплативији начини оглашавања са најбољим резултатима за наше комуникационе активности.

У складу са тим, у првом кварталу 2017. су на сајту домен.срб објављени текстови: „Како да заштитите свој интернет домен“, ⁷ „Ћирбастерс 2 – Изговори за некоришћење ћирилице на Интернету“, ⁸ и инфографик на исту тему. ⁹ Посете овим текстовима (који су такође оглашавани на Фејсбуку), чине 11% укупног броја посета у првом кварталу. Објављени су и: „4 корака до доброг интернет сајта“ ¹⁰ заједно са припадајућим инфографиком ¹¹ и текст: „Брендови на нету“, ¹² који ће бити промовисани у наредном периоду.

Анализа горе наведених трендова, указује на потребу за континуираном производњом садржаја који ће редовно бити објављивани на сајту и промовисани на Интернету. У складу са тим и зависно од типа садржаја, комуникација ће бити усмерена кроз најрелевантније комуникационе канале, а промоција садржаја ће се обављати примарно кроз оглашавање на Фејсбуку и у резултатима Гугл претраге.

⁶ Посете које на страну за проверу расположивости назива домена (WHOIS) на домен.срб долазе из заглавља сајта рнидс.срб.

⁷ <http://www.domen.rs/kako-da-zastitite-svoj-internet-domen/>

⁸ <http://www.domen.rs/cirbasters2/>

⁹ <http://www.domen.rs/infografik-cirbasters-2/>

¹⁰ <http://www.domen.rs/koraci-do-sajta/>

¹¹ <http://www.domen.rs/infografik-4-koraka-do-dobrog-internet-sajta/>

¹² <http://www.domen.rs/brendovi-na-netu/>

Присуство РНИДС-а на друштвеним медијима

У првом кварталу су у фокусу комуникација на друштвеним мрежама биле панел дискусија о изговорима за некоришћење ћирилице на Интернету „Ћирбастерс 2“, текст о новим потврдама за ослобађање пореза по одбитку за услуге из иностранства пружене у области оглашавања на Интернету на територији Србије и Конференција ДИДС 2017.

Детаљан приказ статистика за Фејсбук и Твитер је у следећој табели:

		јан	феб	мар	1. кв. 2017.	4. кв. 2016.
Број фанова / пратилаца	TW	5.870	5.894	5.936	5.936	5.849
	FB	15.946	16.215	16.371	16.371	15.879
Импresiје	TW	125.800	89.200	139.600	354.600	701.000
	FB	260.487	570.182	632.020	1.462.689	2.632.044
Број постова / твитова	TW	168	110	242	520	429
	FB	23	20	24	67	78
Укупан број интеракција ¹³	TW	661	340	565	1.566	2.417
	FB	1.477	842	1.384	3.703	4.849
Klout Score		64	63	66	64	65

Годишњица .СРБ домена је, као и прошле године, обележена скупом на коме се дискутовало о коришћењу ћирилице на Интернету, а скуп је пропраћен одговарајућим текстом и инфографиком на сајту домен.срб. Концепт је покривао шири спектар културолошких, друштвених и технолошких изговора за некоришћење ћирилице на Интернету и ван њега, што је подстакло веома интензивну дискусију на промовисаним постовима на Фејсбуку када је забележено око 2.000 интеракција (у шта се убрајају посете овим садржајима на сајту домен.срб, лајкови, коментари и дељења). У око 150 коментара, колико их је било на Фејсбук огласима на ову тему, приметна су како позитивна тако и негативна мишљења о ћирилици и бројни коментари у којима су људи детаљно образлагали зашто је користе или не. Посебно је занимљиво то што су се људи након прочитаног текста или инфографика, враћали на наш пост на Фејсбуку да би тамо оставили коментар и поделили своје мишљење. Додатној видљивости и ангажовању публике допринео је и видео пренос панел дискусије уживо на РНИДС-овој Фејсбук страници. Пренос је забележио преко 1.700 прегледа који су у просеку трајали 17 минута.

У првом кварталу је на сајту рнидс.срб креиран текст са саветима и примерима нових потврда о резидентности за 2017, на основу којих се сва правна лица која се оглашавају на Интернету могу ослободити од плаћања пореза.¹⁴ РНИДС је препознат као извор информација за ово питање,

¹³ Интеракције обухватају: share, retweet, помињање, лајкове, одговоре на твитове и уопште директну реакцију публике. Бројка не обухвата број кликова на сам пост/твит и видео прегледе.

¹⁴ <https://www.rnids.rs/новости/ослобађање-од-пореза-по-одбитку-уз-нове-потврде-о-резидентности>

још од марта 2016, када је Закон о порезу на добит правних лица ступио на снагу и када смо објавили текст са саветима и тада важећим потврдама.¹⁵ Иницијатива је зато поновљена и ове године, па је текст о новим потврдама оглашаван на Фејсбуку, тако да циља заинтересовану публику за ову тему. Захваљујући томе, забележено је преко 4.600 посета на сајту рнидс.срб, а текст је био подељен око 120 пута на Фејсбуку.

Крај првог квартала је на нашим друштвеним мрежама обележила Конференција ДИДС 2017 када је званичан хештег #dids2017 био поменут у преко 900 различитих постова на Фејсбуку, Инстаграму и Твитеру. Процењује се да је садржаје на тему ДИДС-а на овим друштвеним мрежама видело око 800.000 људи. Анализа одговора анкете након Конференције показала је да је 43% испитаника видело информацију о ДИДС-у на друштвеним мрежама, док је скоро 35% њих информацију добило путем позива који им је Канцеларија РНИДС-а послала електронском поштом.¹⁶ Новина ове године био је и пренос Конференције уживо на Фејсбуку у „live video“ форми, која је веома популарна на овој друштвеној мрежи. Сам видео пренос забележио је око 3.300 прегледа од око 2.900 појединачних гледалаца. Најинтензивнија комуникација публике на друштвеним мрежама током Конференције се традиционално одвијала на Твитеру – у периоду 3 – 8. 3. 2017. забележено је 740 твитова са хештегом #dids2017. Посетиоци Конференције су на Твитеру делили своје фотографије, реакције и најзанимљивије цитате из предавања учесника, које је видело преко 632.500 људи (од чега око 340.000 само током првог дана Конференције).

Односи са јавношћу и анализа присуства РНИДС-а у медијима

У првом кварталу су забележене укупно 294 објаве – 37 у штампаним медијима, 192 на Интернету, 39 ТВ и 26 радијских објава. Објаве су покривале углавном Конференцију ДИДС 2017 (укупно 178 објава и 9 огласа) и скуп поводом пете годишњице .СРБ домена „Гирбастерс 2“ (укупно 41 објава), а 21 објава је покрила наше активности на тему интернет безбедности.

¹⁵ <https://www.rnids.rs/новости/како-се-ослободити-пореза-по-одбитку-на-услуге-оглашавања-на-интернету>

¹⁶ Анкету о првом дану Конференције ДИДС 2017 попунили су 162 особе.

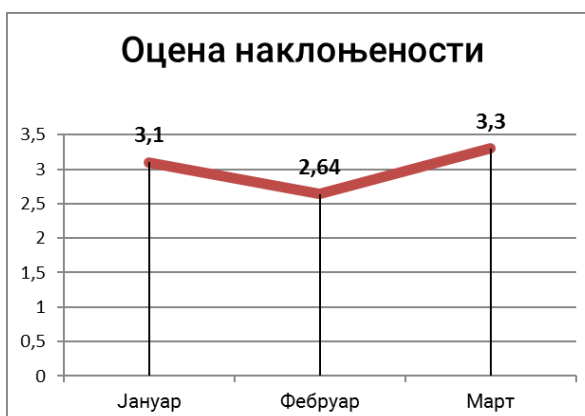
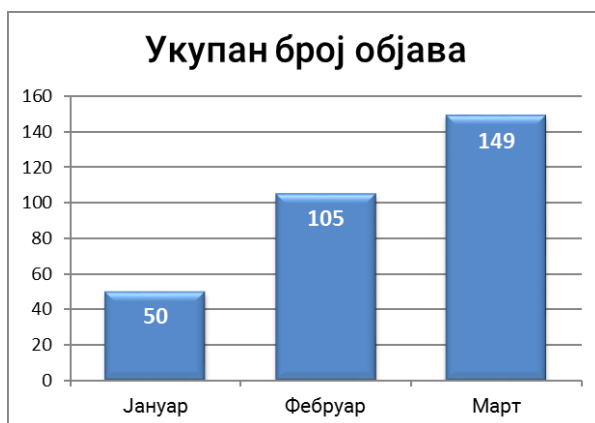

Медијска анализа показује да је 111 различитих медија писало о РНИДС-у – 18 штампаних медија, 19 телевизијских и радио станица и 74 интернет портала.

На основу анализе 304 објављених медијских објављених електронских клипинга, највећи број објављених забележених је у марту, што је последица медијског интересовања за Конференцију ДИДС 2017. Током анализираних периода није било негативних објављених.

Медијска анализа показује да је 92% медијских објављених било планирано, док се у 89% објављених РНИДС појављивао као примарна тема.

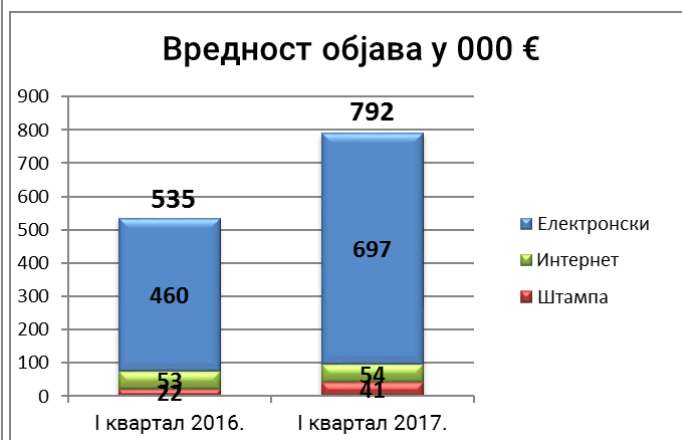
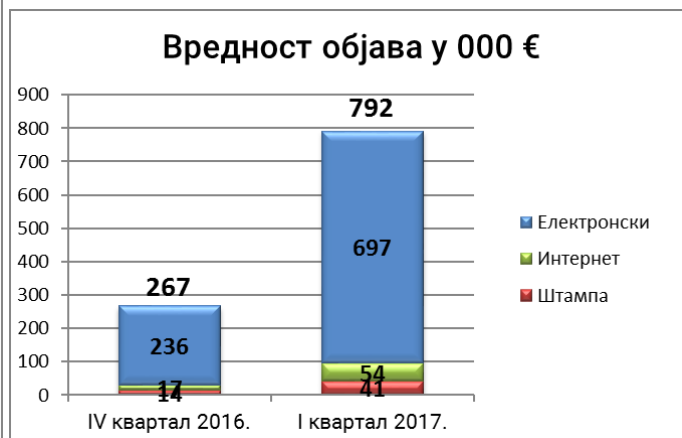
РНИДС је тема која се највише комуницирала у медијима – укупно 293 пута, а затим следи тема „ћирилични домен“ – која се јавља у 226 медијских објављених.

О активностима РНИДС-а током првог квартала извештавале су све релевантне медијске куће, међу којима се истичу РТС 1, РТС 2, ТВ Пинк, Нарру TV (националне ТВ станице) и ТВ Н1 (ТВ станица са регионалном покривеношћу), које су у својим информативним и стручним емисијама емитовале релевантне прилоге. Део свог медијског простора су активностима РНИДС-а посветили и дневни листови (Политика, Данас, Блиц, Вечерње новости, Курир, Дневник) - укупан досег (reach) ових дневних новина износи 2.698.170 читалаца. У периодичној штампи фокус је био на специјализованим ИТ часописима, као што су Tech Lifestyle и PC Press, као и економским часописима Магазин бизнис, In Store и Економетар. Што се тиче веб портала, забележене су

објаве на веб порталима дневних листова и ТВ станица (b92.net, rts.rs, rs.n1info.com, blic.rs, politika.rs, danas.rs, kurir.rs), као и на сајтовима life-style магазина (cosmopolitan.rs, story.rs, elle.rs).

У првом кварталу 2017. је забележен раст од 223% у броју објава и раст од 197% у вредностима објава, у поређењу са четвртим кварталом 2016. Истовремено, забележен је благи пад од 4% у броју објава, али и раст од 48% у вредностима објава, у односу на исти квартал 2016. И поред пада броја објава, на раст у вредностима објава је утицало повећање минутаже у електронским медијима за 134 минута.

Највећи број објава забележен је на интернет порталима у односу на друге медије и он износи 63% свих објава, али највећа вредност објава забележена је у електронским медијима (укупно 664.393 €), међу којима се истичу медији са националном покривеношћу (РТС 1, ТВ Пинк, Happy TV и РТС 2), као и ТВ Н1, као станица са регионалном покривеношћу.

Вредност објава је представљена у односу 1:1 у поређењу са вредношћу огласног простора у појединим медијима.

Детаљна клипинг анализа (са објашњењем методологије) се налази у прилогу овог извештаја.

Од ауторских текстова, током квартала су објављени текстови Лазара Бошковића „Избор правог интернет хостинга“ и „Корази до доброг интернет сајта“, оба у часопису PC Press.

Пету годишњицу .СРБ домена су испратили РТС 1 (Јутарњи програм и Тако стоје ствари), РТС 2 (еТВ), ТВ Студио Б (Београде, добар дан), TV Нарру (Јутарњи програм), РТС 2 (еТВ), ТВ Пинк (Јутарњи програм), Радио Београд 1 (Ухвати дан), Радио Београд 2 (Дигиталне иконе), Радио Београд 202 (202 повода) и Вечерње новости, где су тим поводом гостовали Предраг Милићевић, Тиаго Фекејра, Владо Ђукановић, Војислав Родић и Душан Стојичевић. Ђирилица и скуп „Ђирбастерс 2“, који је РНИДC организовао тим поводом, били су тема и емисије „Агапе“ на ТВ Студију Б. На тему **сајбер безбедности** су Жарко Кецић, Александар Костадиновић и Војислав Родић гостовали на TV Нарру (Јутарњи програм), Радио Београду 2 (Дигиталне иконе), Радио Београду 202 (Повишен тон), Радио Студију Б (Јутарњи програм) и у Српском телеграфу. **Осма годишња конференција ДИДC 2017**, као и пратећи РИФ 2017, били су теме на медијима РТС1 (Дневник 3 и Тако стоје ствари), РТС 2 (еТВ, 3 пута), ТВ Н1 (Инфо биз и Нови дан), ТВ Пинк (Свитање), ТВ Пинк 3 (Сокоћало), ТВ Нарру (Јутарњи програм), ТВ Студио Б, ТВ Б92, ЕдуТВ, Радио Београд 1 (Таласање), Радио Београд 2 (Дигиталне иконе), Радио Београд 202 (Гласници 202 и 202 повода), Радио С, Радио Лагуна, Радио 2М, у Политици и магазину СОРD, а о тој теми је извештавала и Бета. Тим поводом су у медијима гостовали Гари Ијеш, Војислав Родић, Данко Јевтовић, Лазар Џамић, Иван Речевић, Предраг Милићевић, Слободан Марковић, Барбара Повше Голоб, Владимир Радуновић и Јелена Ожеговић. Независно од ових тема, Данко Јевтовић је за ТВ Пинк дао изјаву у вези функционисања Интернета, а Слободан Марковић је на тему Интернета гостовао на Радио Београду 2, у емисији „Речено и прећутано“.

—

У току фебруара уговорено је 29 медијских спонзорстава за ДИДC, а уговорено је и додатних 9 локација за пренос Конференције уживо (пored наших сајтова и Фејсбук стране), тако да је више од 5.600 гледалаца ДИДC пратило уживо преко укупно 12 локација:

- dids.rs
- rnids.rs/lat/video-streaming
- facebook.com/rnids.rs
- rts.rs/page/tv/ci/live.html
- politika.rs/scc/rubrika/33/Spektar
- b92.net/tehnopolis/dids
- blic.rs/it/pratite-uzivo-konferenciju-dids-2017/n7q6rjv
- netokracija.rs/dids-stream-2017-128681
- juznevesti.com/DIDS-2017-Uzivo.sr.html
- itdogadjaji.com/2017/02/14/tajne-internet-pretraga-i-gugla-na-dids-2017
- tajmlajn.rs/dids-2017-livestream
- livetv.rs/live

Међународна сарадња

Службена путовања током првог квартала 2017.

Датум скупа	Скуп/Организација	Место	Учесник
16. 1. 2017.	CENTR	Брисел	Данко Јевтовић
2–3. 2. 2017.	22 nd CENTR Marketing	Левен	Предраг Милићевић

Датум скупа	Скуп/Организација	Место	Учесник
2–3. 2. 2017.	52 nd CENTR Legal	Љубљана	Дејан Ђукић
8–9. 2. 2017.	40 th CENTR Admin	Варшава	Стефан Ковач
16–17. 2. 2017.	Domain Pulse 2017	Беч	Александар Поповић
1–3. 3. 2017.	IGF MAG	Женева	Слободан Марковић
1–2. 3. 2017.	57 th CENTR GA	Јурмала	Данко Јевтовић Војислав Родић
11–16. 3. 2017.	ICANN 58	Копенхаген	Данко Јевтовић Дејан Ђукић Александар Поповић Жарко Кеџић Мирјана Тасић Јелена Ожеговић Стефан Ковач

Кратки извештаји са службених путовања запослених у Канцеларији

CENTR BoD: 16. 1. 2017, Брисел, Белгија

Директор је, по одобрењу УО, учествовао на радном састанку у просторијама Удружења CENTR, у Бриселу, чији је РНИДС члан. Директор је у оквиру својих задужења као ризничара и као члана УО (Board of Directors) вршио надзор над финансијским пословањем Удружења.

22nd CENTR Marketing: Од 2. до 3. 2. 2017, Левен, Белгија

Двадесетдругој CENTR маркетиншкој радионици је присуствовало 35 представника из 21 националног регистра, VeriSign-а и CENTR-а. Једна од главних тема радионице су били трендови на доменском тржишту. Patrick Myles из CENTR-а је изнео да дугорочни средњи раст броја домена наставља да опада, али да нови генерички домени немају већи утицај на тржишни удео националних домена, као и да повећање цена националних домена не утиче негативно на пораст њиховог броја. Michiel Henneke из SIDN-а је додао да, према резултатима истраживања којима располаже, они који воле Фејсбук мање региструју домene од оних који га не воле, да се смањује број регистрација од стране индивидуалних корисника (намера за развој бизниса се наводи као разлог за регистрацију домена чак и кад су у питању индивидуални корисници), да су паметни телефони доминантни уређаји за приступ Интернету у свим старосним категоријама, али и да, иако број сати приступа Интернету преко паметних телефона расте, број посета сајтовима опада (корисници телефона користе апликације). Као представник РНИДС-а, скупу је присуствовао Предраг Милићевић, руководилац Сектора за развој пословања и маркетинг.

52nd CENTR Legal: Од 2. до 3. 2. 2017, Љубљана, Словенија

Домаћин педесет и друге правне радионице је био ARNES, а на којој је као представник РНИДС-а учествовао Дејан Ђукић. Преовлађујуће теме су биле општи услови регистрације, уговори са регистрарима, примена General Data Protection Regulation (GDPR), суспендовање домена, судски

случајеви, тачност података у WHOIS-у и др. Тема приватности, као и питање суспензије домена на основу захтева органа ненадлежних јурисдикција окупирала је највећи део времена. GDPR, чија примена почиње наредне године, је нешто што чиме се велики број регистра тренутно бави.

40th CENTR Admin: Од 8. до 9. 2. 2017, Варшава, Пољска

У својству потпредседника Административне радне групе, 40. административном састанку CENTR-а присуствовао је Стефан Ковач, координатор регистрације домена и послова аналитике. У оквиру састанка одржано је 11 презентација и радних сесија, укључујући и презентацију домаћина. Као најзанимљивије издвојиле су се презентације представника британског националног регистра о систему пословне интелигенције који британски регистар користи за напредне анализе, презентација представника компаније Гугл о њиховом новом софтверу за регистрацију домена који нуде регистрима широм света, као и сесије везане за ретроспективу двогодишњег рада групе и стратешке циљеве у будућности.

У оквиру самог састанка, представник РНИДС-а презентовао је најновије вести о комплетираним пројектима и даљим развојним тенденцијама везаним за .RS и .СПБ доменске просторе, уз похвале представника појединих националних регистара везане за достигнућа у области развоја процедура и техничких решења у домену регистрације назива интернет домена, као и избора пројеката на чијој имплементацији РНИДС тренутно ради. Током састанка одржани су и избори за руководство Радне групе у наредне две године (председника и потпредседника). За место потпредседника Административне радне групе, једногласно је изабран представник РНИДС-а Стефан Ковач, коме је ово други узастопни мандат на овој позицији.

Domain Pulse 2017: Од 16. 2. до 17. 2. 2017, Беч, Аустрија

Александар Поповић, руководилац Сектора за финансије, је учествовао на скупу „Domain Pulse 2017“. Централне теме су биле безбедност крајњих корисника на мрежи, заштита података, доменска статистика, осврт на IANA транзицију, као и актуелности у регистрима немачког говорног подручја.

IGF MAG: Од 1. 3. до 3. 3. 2017, Женева, Швајцарска

Овогодишњи глобални Форум о управљању Интернетом (IGF) биће одржан средином децембра у Женеви, Швајцарска. Тим поводом, Слободан Марковић, саветник директора за ИКТ политику и односе са интернет заједницом, у својству члана Multistakeholder Advisory Group (MAG), која саветује генералног секретара УН-а на тему IGF-а, присуствовао је првом овогодишњем састанку MAG-а. Скуп је одржан од 1. до 3. марта у седишту УН-а у Женеви. На састанку је усвојена тема овогодишње конференције, као и скуп докумената који ће пратити глобални јавни позив за предлагање сесија, радионица и других садржаја у оквиру IGF-а. Трошкове овог путовања и боравка покриле су УН.

ICANN 58: Од 11. до 16. 3. 2017, Копенхаген, Данска

На 58. ICANN скупу присуствовали су неки од запослених у РНИДС-у који су имали прилике да (уз директну подршку организатора) учествују у састанцима у оквиру појединачних радних група и NextGen@ICANN програма.

РНИДС су, поред директора Данка Јевтовића, представљали и Мирјана Тасић у својству председавајуће Latin Generation панела, као и у својству члана РГ ccNSO Guidelines Review Committee, затим Дејан Ђукић у својству члана Guidelines Review Committee и Competition, Consumer Trust, and Consumer Choice Review (CCT-REVIEW) тима, Александар Поповић у својству члана Радне групе за стратешко и оперативно планирање при ccNSO (ccNSO Strategic and Operational Planning Working Group) који је учествовао и у раду Радне групе за буџет (Budget Working Group), Стефан Ковач у својству амбасадора NextGen програма, Јелена Ожеговић у оквиру ICANN Fellowship програма, која је такође била активна и у раду ICANN-овог Pilot Onboarding Community програма, који настоји да убрза улазак нових чланова у различите заједнице и структуре ICANN-а.

Скупу је такође присуствовао и Жарко Кецић, који је учествовао као члан експертског тима (Security, Stability, and Resiliency Review Team) за проверу система, процеса и правила ICANN-а који се тичу безбедности, стабилности, отпорности и глобалне оперативности система јединствених интернет идентификатора.

Пословање Канцеларије

Ефикасност и ефективност пословања

Финансије

Рад на финализацији Финансијског плана за 2017. настављен је и у јануару 2017, када је Финансијски план и усвојен. Примењено је „текуће финансирање“ до усвајања плана.

Након усвајања Финансијског плана, исти је ступио на снагу, па је уследило ажурирање апликације „Проток новца“ за 2017. која омогућава праћење реализације буџетских позиција.

Каматне стопе на депозите код банака су задржале низак ниво из претходног периода, а извршена су само стандардна реорочења средстава код банака по основу депозита који су доспели првог квартала 2017. На банкарском тржишту, односно код банака са којима сарађује РНИДС, дошло је до апсурда да су код једне банке повољнији услови за такозвано орочење преко ноћи (overnight) него услови код појединих за орочење истих износа на период од шест месеци до годину дана, па су у том смеру и усмеравана средства.

Набавке

У овом кварталу није било значајних набавки материјалних добара. На другој страни, спроведен је поступак за набавку књиговодствених услуга (рок за доставу понуда истиче 4. 4. 2017), имајући у виду раније најављен прекид сарадње са актуелном књиговодственом агенцијом.

У овом кварталу је завршен и отворени поступак набавке започет крајем 2016. чији је предмет набавка мрежне опреме (свичева), испоруком истих крајем јануара 2017.

У истом периоду отпочеле су и припремне активности у вези са набавком услуга дата центара, као и процес набавке консултантских услуга у области људских ресурса.

Примена ИКТ у пословању

Редовни послови Канцеларије

Правни послови

Сектор за опште и правне послове координисао је активности са адвокатском канцеларијом која заступа РНИДС у предмету где је РНИДС био друготужени. Овај судски спор је правноснажно окончан у 2016, а тужилац је изгубио спор. РНИДС-у су досуђени трошкови поступка које је имао. С тим у вези, дато је овлашћење адвокатској канцеларији да покрене поступак принудног извршења за наплату трошкова који су досуђени РНИДС-у.

Припремљени су и дати на потпис уговори о раду са запосленима којима је извршено усклађивање зарада са порастом просечне зараде у Републици Србији, у складу са средствима одобреним у Финансијском плану РНИДС-а.

Припремљен је Анекс Уговора о одржавању комуникационе опреме, којим је додата опрема која је набављена крајем 2016. и промењен начин на који је одређена цена у уговору (на месечни износ, уместо на укупни како је било раније). Дати су коментари и сугестије на текст споразумног раскида уговора са књиговодственом агенцијом.

Рачуноводство и ревизија

Током овог периода сви рачуноводствени послови су обављани редовно и несметано. Такође, благовремено су извршаване све обавезе према држави и државним органима.

Током јануара спроведен је попис имовине и обавеза РНИДС-а са стањем на дан 31. 12. 2016. Пописне комисије су завршиле свој посао у дефинисаним роковима, а пописне листе су усвојене на 260. седници УО од 31. 1. 2017.

Крајем фебруара, у законском року, извршена је припрема и предаја АПР-у годишњих финансијских извештаја за статистичке потребе. Сукцесивно, крајем фебруара и почетком марта, тим независног ревизора (Станишић ревизија) је почео и обавио поступак предревизије финансијских извештаја за 2016.

Почетком године је најављен прекид сарадње са досадашњом књиговодственом агенцијом, те је за потребе ангажовања нове отпочет отворени поступак набавке. У складу са договором са актуелном агенцијом, сви послови се обављају без одлагања и у складу са дефинисаним начином рада до избора нове агенције, који се очекује крајем априла 2017.

Општи послови

Обављани су редовни послови као што су завођење, сортирање и архивирање пословне документације, спровођење мањих набавки средстава неопходних за редовно функционисање РНИДС-а, као и предаја потребне документације надлежним органима, као што су Пореска управа, Фонд ПИО, РЗФО и Агенција за привредне регистре.

Ангажман професионалних услуга

Осим посебно представљених рачуноводствених и ревизорских услуга (независна ревизија) у овом периоду су коришћене и преводилачке услуге, што је скоро стандардно за сваки квартал.

За потребе Конференције ДИДС ангажоване су професионалне услуге стручњака за креирање концепта и садржаја скупова, визуелних решења (креација и продукција), фотографисања, снимања, аудио-визуелне услуге, техничке подршке, као и стручњака за организацију догађаја. Уз то је потребно додати и угоститељско-хотелске услуге и остале логистичке услуге, неопходне за функционисање самог скупа.

Подршка раду Фондације

Јавност рада

Током првог квартала су на сајту Фондације објављени јавни позиви за набавку консултантских услуга из области људских ресурса и за подношење понуде за набавку књиговодствених услуга. Периодични извештаји директора и УО, записници и одлуке са одржаних седница УО, такође су доступни на сајту.

На основу информације о безбедносном инциденту коју је јавно објавио овлашћени регистар РНИДС-а "Нинет Компану", и РНИДС је јавно објавио саопштење о овом инциденту. Објављена је информација о новим услугама заштите домена, док је детаљно упутство са саветима и препорукама преведено и објављено и на енглеској страни сајта. Јануарско издање "РНИДС инфо", 32. броја интерног информатора је, заједно са специјалним издањем о Конференцији ДИДС 2017, објављено на српском и енглеском језику.

Сајт Фондације рнидс.срб / ruids.rs

У првом кварталу сајт рнидс.срб је забележио око 17% више посета у односу на последњи квартал 2016. Детаљан преглед статистика је у табели:

рнидс.срб	јан	феб	мар	1. кв. 2017.	4. кв. 2016.
Посете	7.910	13.919	11.150	32.979	28.157
Појединачни посетиоци	5.510	10.347	7.526	23.383	19.322
Просечно трајање посете	00:01:59	00:01:46	00:02:10	00:01:57	00:02:20
Bounce Rate	42,50%	56,16%	41,72%	48%	35,13%

Као и у претходном периоду, скоро 48% свих посета сајту је дошло кроз органску претрагу, док је директна посета други најзаступљенији начин доласка на сајт. Повећање посећености у фебруару, резултат је Фејсбук огласа о тексту са новим потврдама о резидентности за ослобађање од пореза приликом оглашавања на Интернету. Текст је забележио преко 4.600 нових посета у овом периоду, а пошто су посетиоци након преузимања потврда најчешће одмах напуштали сајт, без прегледа још неке странице или садржаја, Bounce Rate је у фебруару већи за око 14% у односу на јануар.

Садржаји на теме ДИДС-а су посебно привукли пажњу посетилаца у марту, док је посебан скок у посетама приметан управо на дан Конференције (преко 700 нових посета) и то на страни са видео преносом.

Као и у претходном периоду, и у првом кварталу 2017. су на сајту најпопуларније странице за проверу података о регистрованим доменима. Енглеска, ћириличка и латиничка страница за проверу података о регистрованом називу домена (WHOIS) су забележиле 31% од преко 75.000 прегледа свих страна на сајту, забележених у првом кварталу. Као и у претходном периоду, настављен је благ пораст одлазних посета страници за проверу расположивости домена на сајту домен.срб преко дугмета у header-у сајта (4.950 у односу на 4.450).

Подршка органима и телима Фондације

Подршка Управном одбору

У првом кварталу одржано је седам седница Управног одбора, од чега једна електронска.

Сектор за опште и правне послове је пружао редовну стручну и административну подршку, која се састојала у припреми нацрта аката, припреми електронских седница, изради записника са седница, стручној подршци у раду на седницама и изради и објављивању донетих аката.

Канцеларија је ажурирала листу активности Управног одбора, ради припреме Извештаја о раду УО за четврти квартал и Годишњи извештај о раду УО за 2016. На изради ових извештаја је пружена техничка помоћ.

Током квартала одржано је неколико радних састанака Канцеларије са члановима УО, на којима је било речи о темама од значаја за УО, као што су пројекти подршке интернет заједници, реализација Плана и програма рада за 2017, техничка питања итд.

Саветник директора за ИКТ политику и односе са интернет заједницом припремио је крајем јануара детаљну презентацију за чланове УО на тему подршке пројектима интернет заједнице. Ова презентација представљена је члановима УО на 260. седници.

У склопу реализације и праћења активности из Плана и програма рада за 2017, Канцеларија је током квартала израдила Оперативни план активности. За израду овог плана коришћено је ново софтверско решење које омогућава вишекориснички рад, лакше праћење и извештавање о активностима.

Подршка развоју Интернета у Србији

Сарадња са државним институцијама

Почетком фебруара, саветник директора за ИКТ политику и односе са интернет заједницом учествовао је на састанку посвећеном промоцији пројекта Adminhack.rs. Овај пројекат покренуо је Републички секретаријат за јавне политике, у сарадњи са Канцеларијом UNDP у Србији, са циљем прикупљања и систематизовања проблема са којима се суочавају ИТ предузетници у свакодневном пословању.

Крајем фебруара, саветник директора за ИКТ политику и односе са интернет заједницом одржао је састанак са новим помоћником министра културе задуженим за дигитализацију културног наслеђа (ради се о новој организационој јединици која је формирана у оквиру Министарства културе).

Почетком марта, саветник директора за ИКТ политику и односе са интернет заједницом остварио је сарадњу са колегама из Министарства државне управе и локалне самоуправе у вези са решавањем проблема непостојања подршке за Србију од стране популарних платформи за мобилне апликације (Apple App Store и Google Play Store).

Крајем марта, на иницијативу колега из Министарства трговине, туризма и телекомуникација, одржан је састанак на тему сузбијања онлајн пиратерије, коме су присуствовали представници Антипиратске асоцијације Србије. Саветник директора за ИКТ политику и односе са интернет заједницом пружио је присутнима информације у вези са законитим поступањем у случају кршења права интелектуалне својине на домаћим интернет сајтовима, као и механизмом за вансудско решавање спорова поводом регистрације националних интернет домена.

Односи са интернет заједницом

РНИДС је у првом кварталу подржао организацију јубиларне, 20. по реду „PC Press Top 50“ доделе награда за 50 домаћих најбољих онлајн остварења у 2016. Награде су додељиване у категоријама вести и информације, сервиси, спорт и туризам, е-маркет, база знања, модерна породица, слободно време, блог, мобилне апликације, и друштвене мреже. Посебно признање сајту Београдске филхармоније (бгф.срб) доделио је Војислав Родић, председник УО РНИДС-а.¹⁷

Крајем јануара, саветник директора за ИКТ политику и односе са интернет заједницом одржао је састанак са колегицима из Америчке привредне коморе (AmCham), посвећен разматрању могућности за сарадњу у наредном периоду. Крајем квартала директор РНИДС-а је посетио AmCham и разговарао о могућностима институционализације сарадње о чему је обавестио УО.

¹⁷ <http://pcpress.rs/top50-2016-pobednici/?Odeljak=11&formSubmit=lzaberite+stranu>

Подршка интернет заједници

Током јануара и фебруара, саветник директора за ИКТ политику и односе са интернет заједницом одржао је низ састанака са представницима домаћих и регионалних организација које су затражиле РНИДС-у подршку за реализацију својих пројеката у области развоја ИТ и Интернета. Остварена је комуникација са представницима Share фондације, Фонда Б92, организације БЕУМ, Организационог одбора Конференције SEEDIG и организатором Конференције о е-трговини „Шабац линк“. Након ових састанака, припремљена је документација неопходна за одлучивање УО о додељивању подршке.

До краја првог квартала, УО је одлучио о додели подршке Конференцији SEEDIG, као и пројекту Фонда Б92 „Битка за знање!“, у оквиру кога ће РНИДС током 2017. помоћи у опремању 10 школа комплетима за самоградњу и програмирање аутономних робота. У складу са ранијим опредељењем УО и одобреним средствима за подршку скуповима на тему е-трговине изван Београда, донета је одлука да РНИДС спонзорише и учествује у организацији скупа „Шабац линк“, који ће се одржати почетком другог квартала.

Програми едукације

Предраг Милићевић, руководилац Сектора за развој пословања и маркетинг, је 10. и 11. 1. одржао два предавања на Математичком факултету Универзитета у Београду. Тема предавања су биле основе интернет идентитета и улога националних интернет домена у његовој изградњи, као и објашњење улоге и значаја РНИДС-а у развоју српског дела Интернета.

Организација и суорганизација скупова

Започете су припреме на организацији скупа „Интелектуална својина и Интернет“ који ће бити одржан на Правном факултету 1. 6. 2017.

Ћирбастерс 2

Панел дискусија под називом „Ћирбастерс 2“, поводом пете годишњице .СРБ домена, одржана је 27. 1. 2017. у Стартит центру у Београду. Општи закључак око 50 посетилаца и учесника је да коришћење ћириличног писма у свакодневној писаној комуникацији, па и у комуникацији на Интернету, није одраз национализма, већ поштовања свог језика, у складу са тим како сви народи широм света

поштују свој идентитет. Дискусију је модерирао Александар Гајшек, аутор и водитељ емисије „Агапе“ на РТВ Студио Б, а учесници су били: Тијаго Фехејра (Thiago Ferreira), директор маркетинга Удружења "Србија за младе", Урош Недељковић, адвокат и путник, мр Владо

Ђукановић, лингвиста, и Душан Стојичевић, председавајући „Cyrillic Generation Panel“ при ICANN-у. Они су анализирали пет најчешћих изговора за некоришћење ћирилице: „Lakse mi je da pisem osisanom latinicom...“, „По Уставу су оба писма равноправна...“, „Мени је та ћирилица одраз национализма...“, „Не можемо са ћирилицом у Европу и свет...“ и „Па не ради вам та ћирилица у мејловима...“. Детаљни закључци дискусије и пратећи текстови објављени су на сајтовима рнидс.срб¹⁸ и домен.срб.¹⁹

ДИДС и РИФ 2017

Осма годишња конференција о Интернету ДИДС 2017 одржана је **7. и 8. марта 2017**, у Хотелу “Metropol Palace” у Београду. Дан интернет домена Србије је окупио преко **30 учесника** из земље и света и скоро **400 посетилаца**, међу којима је било преко **60 новинара** и 7 званичних блогера Конференције. Другог дана је одржан трећи Регионални интернет форум – РИФ 2017, ком су овог пута,

поред позваних учесника, присуствовали и посетиоци. ДИДС је, као и до сада, био бесплатан за све посетиоце, уз регистрацију путем адреса е-поште на регионалним интернет доменима.

Посетиоци првог дана Конференције су били углавном ИТ професионалци из свих привредних области, али и представници државних институција, министарстава, образовних установа, као и представници дигиталних агенција, директори и власници малих и средњих предузећа, SEO и SEM стручњаци. Трећем РИФ-у су присуствовали представници националних регистара интернет домена из југоисточне Европе, представници државних органа и локалних интернет заједница.

Овогодишњи Дан интернет домена Србије био је посвећен претраживачкој интернет машинерији, коју многи поистовећују са Гуглом. Слоган ДИДС-а „**Тајне интернет претрага: Тражи, Нађи, Посети**“, уједно описује и три тематска блока током првог дана Конференције. У првом блоку под називом „Из угла Гугла“, уводно предавање одржао је **Гари Ијеш** (Gary Illyes), аналитичар вебмастер трендова у компанији Google Inc, један од тројице људи на тој позицији у Гуглу. Он представља Гугл у глобалној онлајн маркетинг заједници, редовно пише на Гугловом блогу „Webmaster Central“, а помаже и корисницима Гуглових форума за вебмастере у решавању проблема са сајтовима. По његовим речима, он координише екосистем Гугл претраживача са екосистемом глобалног веба. У свом предавању „**Интернационализација у Гуглу**“, Ијеш је омогућио дубљи поглед у Гуглове алгоритме за интернационализацију и геотаргетирање, као и ефекте које оне имају на кориснике и како на њих може да се утиче. Овом приликом, Ијеш је истакао да је Гуглов циљ да корисницима широм света приказује за њих најрелевантнији садржај, у складу са њиховом локацијом, а то је најчешће садржај на локалном језику и домену. Управо ова тврдња је важан елемент наших досадашњих едукативних активности и садржаја, и представља једну од често навођених предности националних интернет домена. Чињеница да је тако значајна особа из Гугла истакла значај националних домена, у великој мери је учинила

¹⁸ <https://www.rnids.rs/новости/ћипбастерс-2-пазвезао-изговоре-за-некоришћење-ћирилице>

¹⁹ Изговори: <http://www.domen.rs/cirbasters2/> и инфографик: <http://www.domen.rs/infografik-cirbasters-2/>

релевантнијим наше вишегодишње едукативне активности и помогла у учвршћивању кредибилитета РНИДС-а у домаћој интернет заједници.

Лазар Џамић, међународно познати креативни стратег, који је донедавно био на челу Гугловог „Zoo“ тима за бренд стратегију, отворио је други блок ДИДС-а под називом „Нађи ме лако“. Џамић се у свом уводном предавању: **“Како бити пронађен у свету лаког игнорисања”** потрудио да пружи одговор на питање како креирање садржаја и оптимизација претраживања на Интернету могу успешније да функционишу у корист једно другог. Потом је уследила панел дискусија, у којој су учествовали модератор **Иван Речевић**, консултант и Google Partners тренер у „Gaia Consulting“-у, гост из Хрватске, **Мирослав Варга**, стручњак за Google AdWords кампање у фирми „Escape“, **Јелена Радовановић**, интернет предузетница и креатор веб садржаја, суоснивач пројекта „wwwwrite.rs“, и **Радомир Баста**, директор и водећи SEO стратег у агенцији „Four Dots“. Они су покушали да дају одговоре на питања како Гуглова претраживачка машина функционише и како утиче на наше приче или животе, како се може утицати на њен рад и како треба тумачити информације које нам од ње долазе.

Трећи блок ДИДС-а је традиционално био намењен за угледне локације на националним интернет доменима .RS и .СРБ. Представници седам домаћих интернет сајтова, портала и онлајн пројеката говорили су о својим искуствима и развојном путу. Посебно место у овом блоку имали су сајтови које је РНИДС одабрао на свом конкурс у „Прави примери интернет присуства“: **alibris.rs**, **mojazubarka.rs** и **lespetits.rs**. Уз њих је представљен добитник Посебног признања које је РНИДС доделио на избору PC Press Top 50 за 2016, сајт Београдске филхармоније, **бгф.срб**. У другом делу блока, представљени су сајтови **gradnja.rs**, **benchmark.rs** и **superskola.rs**.

Поводом Конференције уговорено је **29 медијских спонзорстава** (принт, радио, ТВ, веб), а првом дану ДИДС-а присуствовала су **63 новинара из 40 редакција и 2 новинске агенције**. Забележене су укупно **192 објаве** у медијима, од тога 129 на Интернету, 20 на ТВ, 20 на радио станицама и 23 у штампаним медијима. Агенција „TAG Media“ је као и претходних година била задужена за снимање и директан пренос Конференције коју је ове године пратило **преко 5.600 гледалаца** на 12 локација на Интернету. Пренос уживо је први пут ове године био омогућен и на РНИДС-овој Фејсбук страници, што је додатно повећало број прегледа и интеракције са публиком током трајања Конференције.

Анкету о првом дану Конференције су попунила 162 посетиоца, што је највише сакупљених одговора од кад се ДИДС организује. Процена је да је тако добар резултат постигнут јер су присутнима после ДИДС-а послате поруке на пријављене адресе е-поште са молбом да попуне анкету, и том приликом им понуђена и награда у виду кода за бесплатан приступ PC Press садржајима на вебу. Целокупан утисак и организација Конференције ДИДС 2017 оцењени су са 4,6. Први блок ДИДС-а је оцењен са 4,2, просечна оцена предавања Лазара Џамића је 4,6 док је целокупан утисак о другом блоку оцењен са 4,3. Трећи блок је оцењен просечном оценом 4,1.

Снимци свих блокова доступни су на dids.срб, као и РНИДС-овом YouTube каналу. Фотографије са ДИДС 2017 доступне су у галерији сајта²⁰ и на Фејсбук страници РНИДС-а.

Регионални интернет форум - РИФ 2017

Трећи по реду Регионални интернет форум - РИФ 2017 одржан је 8. 3. 2017, као пратећи програм Конференције ДИДС 2017. Ове године је РИФ окупио око **70 учесника**, који су дискутовали на различите теме и размењивали своја искуства о креирању и маркетиншком представљању

²⁰ dids.rs/sr/galerija-3

интернет садржаја, као и о прилагођавању делатности националних регистара променљивом регулаторном и безбедносном амбијенту.

У првом блоку РИФ 2017, креативни стратег **Лазар Џамић** је одржао уводно предавање о content маркетингу и изазовима које национални регистри интернет домена имају како би корисницима својих услуга, на занимљив и аутентичан начин, представили оно чиме се баве. Потом је уследио први округли сто који је модерирао **Слободан Марковић**, саветник за ИКТ политике и односе са интернет заједницом из РНИДС-а. Представници националних регистара интернет домена из читавог региона југоисточне Европе размењивали су искуства о њиховом односу и сарадњи са државним институцијама и другим заинтересованим странама у оквиру локалних интернет заједница. **Владимир Радуновић**, директор образовних програма из области управљања Интернетом, сајбер-безбедности и е-дипломатије при „Diplo Foundation“, модерирао је наредну панел дискусију, посвећену разматрању актуелних трендова у области интернет безбедности и изазовима са којима се суочавају национални регистри интернет домена, као и најбољим праксама у овој области. О безбедности DNS инфраструктуре и најновијим трендовима њене сигурније заштите говорио је **Оли Шахер** (Oli Schacher), из швајцарског SWITCH-CERT-а, док је **Жарко Кецић**, руководиоца Сектора за ИКТ у РНИДС-у, представио досадашњу успешну праксу РНИДС-а. Последњи сегмент овогодишњег РИФ-а који је водила **Барбара Повше Голоб**, вођа тима словеначког .si регистра из ARNES-а, обележио је конструктивни дијалог и размена искустава свих учесника у решавању свакодневних правно-управљачких проблема са којима се суочавају регистри националних интернет домена.

Дан након РИФ-а, саветник за ИКТ политику и односе са интернет заједницом Слободан Марковић одржао је састанак са гостима РИФ-а из Румуније, који су се интересовали за различите аспекте устројства националних регистара интернет домена и искустава РНИДС-а на том плану, будући да се током 2017. очекује реформисање румунског националног регистра.

Анкету о РИФ 2017 је попунило 12 учесника и посетилаца. Уводно предавање Лазара Џамића оцењено је просечном оценом 4,5 док је панел дискусија о улози националних регистара оцењена са 3,8. Блок „Информациона безбедност и национални регистри“ је добио оцену 4,2, а највишу оцену 4,6 је добио последњи сегмент у ком се разговарало о најбољим праксама регистара у региону, који је у највећем броју одговора поменут као **најкориснији део програма**. Квалитет блокова и програма оцењен је просечном оценом 4,3, док је целокупна организација РИФ-а оцењена са 4,4.

Учешће на другим скуповима

Саветник за ИКТ политике и односе са интернет заједницом је током првог квартала учествовао на следећим скуповима од значаја за домаћу интернет заједницу:

- 27. 1. 2017. учествовао је на округлом столу о стању на домаћем ИТ тржишту, који су организовали Друштво за информатику Србије и Привредна комора Србије;
- 2. 2. 2017. модерирао је панел дискусију на тему развоја иновационог предузетништва у области ИТ, која је одржана у Научно-технолошком парку Звездара;
- 20. 2. 2017. учествовао је на другом cyber security окупљању посвећеном примени Закона о информационој безбедности, у организацији Share фондације;
- 7. 3. 2017. учествовао је на скупу о иновацијама и улози државе, коју је у Научно-технолошком парку Звездара организовао Пословно-технички инкубатор техничких факултета (БИТФ);

- 10. 3. 2017, на Конференцији BlogOpen@10 у Новом Саду, модерирао је округли сто на тему сарадње ИТ заједнице и државе, уз учешће министарке државне управе и локалне самоуправе Ане Брнабић и ИТ предузетника;
- 28. 3. 2017. учествовао је на округлом столу посвећеном примени Закона о информационој безбедности, у организацији Друштва за информатику Србије.

На Округлом столу о заштити интелектуалне својине у организацији AmCham-а, одржаном 24. 1. 2017. у Београду, у Хотелу „Crowne Plaza“, теме су биле унапређивање прописа за заштиту интелектуалне својине, спречавање продаје кривотворене робе путем Интернета и Предлог стратегије интелектуалне својине за период од 2016. до 2020. У дискусији су учествовали представници Управе царина, МУП-а, Завода за интелектуалну својину и јавни тужилац за ВТК Бранко Стаменковић, а РНИДС је представљао Дејан Ђукић, руководилац Сектора за опште и правне послове. Он је говорио о значају разликовања постављеног садржаја и назива домена и истакао да су мере у смислу брисања домена неделотворне, а често и штетне, када је у питању потреба да се одређени садржај уклони, и да су ефикасан и логичан пут мере против оног који повреду врши. Поред тога, представио је, у кратким цртама, систем којим се решавају спорови везани за називе .RS и .СРБ домена.

Управљање Интернетом

Internet Governance Forum и SEEDIG

Крајем фебруара, Канцеларија генералног секретара Уједињених нација продужила је мандат саветнику директора за ИКТ политике и односе са интернет заједницом у оквиру Вишепартнерске саветодавне групе (Multistakeholder Advisory Group - MAG). Ова група саветује генералног секретара УН-а о програму и распореду Форума о управљању Интернетом (Internet Governance Forum — IGF). Овогодишњи IGF биће одржан средином децембра у Женеви, Швајцарска. Тим поводом, MAG први овогодишњи састанак одржао почетком марта у седишту УН у Женеви. На састанку је усвојена тема овогодишње конференције, као и скуп докумената који ће пратити глобални јавни позив за предлагање сесија, радионица и других садржаја у оквиру IGF-а.

—

Крајем 2016. РНИДС се укључио у процес обликовања агенде трећег SEEDIG (South Eastern European Dialogue on Internet Governance), регионалног дијалога о управљању Интернетом, који ће бити одржан крајем маја у Охриду, Република Македонија. Последњих дана децембра, РНИДС је предложио шест тема, од којих је Програмски одбор SEEDIG-а крајем јануара одобрио две: „IDN implementations in the SEE region“ и „Open data initiatives in the SEE region“. Управни одбор РНИДС-а у фебруару је донео одлуку о додели спонзорства овогодишњем SEEDIG-у, а представници Фондације пружиће током прва два квартала подршку у организовању поменутих сесија и узети активно учешће на Конференцији.

Учешће у радним групама ICANN-а

Саветница директора за стратегију и развој и руководилац Сектора за опште и правне послове наставили су рад у ccNSO Guideline Review Committee. Током квартала настављен²¹ је посао усаглашавања свих докумената од значаја за ccNSO у светлу недавно усвојеног Статута нове организације Public Technical identifiers (ex IANA) и нове улоге ICANN у периоду након престанка споразума са Владом САД.

Саветница директора за стратегију и развој наставила је председавање у Latin Generation Panel (LGP). У јануару и фебруару припремљен је предлог за конституисање LGP и послат Интеграционом панелу на одобрење. Крајем марта пристигле су сугестије које треба уградити у предлог, тако да се овај посао²² наставља.

Руководилац Сектора за финансије био је активан у раду Радне групе за стратешко и оперативно планирање при ccNSO (ccNSO SOP WG). Радна група одржала је састанак на скупу ICANN-а у Копенхагену, где се анализило пословање ICANN-а у претходном периоду, разматрао Оперативни план и Буџет ICANN за фискалну 2018, причало о досадашњем раду Радне групе и донео План рада за наредни период. Осим тога, руководилац Сектора за финансије је учествовао и у раду Радне групе за буџет (Budget Working Group), која окупља све заинтересоване за плански процес у оквиру ICANN-а, а под координацијом финансијског директора ICANN-а Ксавијера Калвеза. Тема сесије овога пута биле су планске претпоставке за Оперативни план и Буџет за фискалну 2019.

Руководилац Сектора за опште и правне послове учествовао је у активностима Competition, Consumer Trust and Consumer Choice Review тима (CCT-RT), који је имао задатак да пружи оцену ефеката новог gTLD програма у сфери конкуренције, поверења и могућности избора за кориснике. Ова обавеза ICANN-а садржана је у споразуму²³ који ICANN има са америчким Министарством трговине, а по доношењу новог Статута ICANN-а и IANA транзиције, такође је саставни део Статута²⁴ организације (одељак 4.6). Обзиром да је Нацрт извештаја CCT-RT²⁵ завршен и објављен, примарни део активности групе на састанку ICANN у Копенхагену био је припрема за представљање Извештаја заједници и Управном одбору ICANN-а. Извештај чине четири целине и то: први, који се односи на конкуренцију, следећи на избор корисника, трећи на поверење корисника и последњи који се односи на поступак аплицирања и доделе на управљање домена. Део за који је био задужен руководилац Сектора за опште и правне послове односи се на политике регистрације, поступање са личним подацима регистраната 30 највећих нових gTLD регистара, као и предности Uniform Rapid Suspension²⁶ система, као механизма заштите права који је везан за нове генеричке домene. За потребе упоредне анализе, у истраживање је укључено и пет највећих регистара националних домена. Поред тога, извршена је и анализа Public Interest Commitments²⁷ (PIC) ових 30 регистара, а ове својеврсне додатне одредбе уговора са регистрима нових генеричких домена су препознате као додатни бенeфит и сигурност за регистранте ових домена. Ово поглавље је смештено у део Извештаја који се односи на избор корисника. Општи закључак је да ствари иду очекиваним током и нема посебно алармантних закључака о којима би тим требало посебно да информише заједницу.

²¹ <https://community.icann.org/display/ccnsowkspc/Docs+by+Topic>

²² <https://community.icann.org/display/croscomlgrprocedure/Latin+GP>

²³ <https://www.icann.org/resources/pages/governance/aoc-en>

²⁴ <https://www.icann.org/resources/pages/governance/bylaws-en>

²⁵ <https://www.icann.org/news/announcement-2-2017-03-07-en>

²⁶ <https://newgtlds.icann.org/en/applicants/urs/rules-28jun13-en.pdf>

²⁷ https://icannwiki.org/Public_Interest_Commitments

Корисници сада имају већи избор, али нови gTLD нису, уз одређене изузетке, повољнији од раније доступних домена. Извештај садржи обиље интересантних анализа тржишта домена, анкета корисника, регистраната, субјеката коју су аплицирали као регистри нових gTLD и др. (подаци из истраживања доступни су и у интегралном облику). У погледу политика регистрације, нису пронађена значајна одступања у поређењу на gTLD који су почели са радом у претходним рундама, као ни у поређењу са анализираним националним регистрима. Када је у питању приватност регистранта, ту су пронађена одређена одступања – један од регистара директно наводи да има право да дели са трећима податке о регистрантима, док други иде корак даље и наводи да има право да продаје те податке. У вези с тим, дата је препорука да ICANN мора да обрати посебну пажњу на овакве случајеве и не дозволи такав третман личних података регистраната. Ово питање је привикло пажњу Управног одбора ICANN-а током представљања извештаја, па је Дејан Ђукић дао тражена појашњења Управном одбору ICANN-а у вези са закључцима који се односе на приватност регистранта.

Крајем марта ICANN је објавио²⁸ да је именовао Жарка Кецића, руководиоца Сектора за ИКТ услуге РНИДЦ-а, за члана Security, Stability and Resiliency of the DNS (SSR2) Review тима. Овај тим радиће на провери процеса, правила и техничких система ICANN-а који се тичу безбедности, стабилности, отпорности и глобалне оперативности система јединствених интернет идентификатора. Тим ће обавити независну контролу и дефинисати препоруке за унапређивање важећих правила и процедура и оперативних мера заштите система ICANN-а, као и других екстерних система који имају важну улогу за безбедност, сигурност и отпорност глобалног DNS система. Осим анализе процеса, процедура и безбедности кључних интернет система, Тим за проверу има задатак да предвиди могуће злоупотребе система јединствених интернет идентификатора и дефинише препоруке и правила за ефикасно отклањање и ублажавање последица злонамерног деловања.

RSNOG

Током фебруара, Слободан Марковић, као особа за контакт са другим NOG заједницама и координатор активности у вези са организацијом RSNOG скупова, обновио је контакт са организацијом ISOC, ради испитивања могућности сарадње на организацији Конференције ION²⁹ у склопу RSNOG конференције 2017. Постигнута је пуна сагласност око начина међусобне сарадње, што је преточено у формални Меморандум о разумевању, закључен крајем месеца.

Наредни корак представља формирање Организационог тима RSNOG конференције, што је планирано да се догоди током другог квартала.

²⁸ <https://www.icann.org/news/announcement-2017-03-30-en>

²⁹ <http://www.internetsociety.org/deploy360/ion/>

RNIDS-CERT

У овом кварталу није било активности директно везаних за РНИДС-CERT. Рад на документу Акт о информационој безбедности РНИДС-а и његово усвајање, у овом кварталу, су од посебног значаја за будући CERT, везано за рад РНИДС-а као Регистра националних интернет домена, који је проглашен ИКТ системом од посебног значаја.

Финансијски извештаји

Периодични извештаји за први квартал 2017.

У овом делу документа укратко ће бити представљени биланс успеха (за период 1. 1 – 31. 3. 2017, у поређењу са истим периодом 2016), као и биланс стања (на дан 31. 3. 2017. у поређењу са стањем на дан 31. 12. 2016) те пратећи показатељи пословања у посматраном временском оквиру.

Најпре, у наредној табели су укратко приказани кључни показатељи пословања за наведени период и одговарајуће стопе раста:

У .000 РСД	кв. 1. / 2016. или 31. 12. 2016.	кв. 1. / 2017. или 31. 3. 2017.	%
Пословни приходи	32.570	33.907	104,1%
Пословна добит	8.243	8.190	99,4%
Нето резултат	7.580	7.161	94,5%
Актива	142.538	152.872	107,2%
Капитал	79.068	86.229	109,1%
Нето дуг	-15.687	-18.658	118,9%

Биланс успеха

У .000 РСД	кв. 1. / 2016.	кв. 1. / 2017.
Пословни приходи	32.570	33.907
Приходи од продаје	32.261	33.618
Остали пословни приходи	309	289
Пословни расходи	24.327	25.717
Трошкови материјала	134	213
Трошкови зарада и накнада зарада	13.236	14.593
Остали пословни расходи	10.036	9.086
Трошкови амортизације	921	1.825
ЕБИТ	8.243	8.190
ЕБИТ маржа	25,3%	24,2%
Финансијски приходи	631	306
Финансијски расходи	23	43
Остали приходи	0	0
Остали расходи	0	0
Нето добитак/Губитак пословања које се обуставља	2	0
ЕБТ	8.853	8.453
Порез	1.273	1.292
Нето резултат	7.580	7.161
Нето профитна стопа	23,3%	21,1%

У првом кварталу 2017. је остварен раст пословних прихода од 4,1% у односу на остварење из истог периода 2016. Имајући у виду да су пословни расходи (укључујући и амортизацију) остварили раст у истом периоду од 5,7%, пословни добитак је на нивоу од 8.190 хиљада динара (уз стопу од 24,2%, и смањење у односу на исти период 2016. од 0,6%, као и ЕБИТДА маржу од 29,5%.

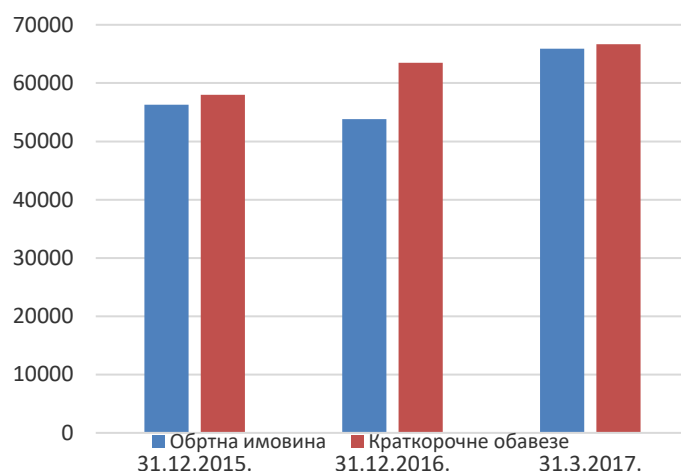
Из наведеног се види да је основни разлог за овакве показатеље скоро двоструко већа амортизација у првом тромесечју 2017 у односу на исти период претходне године због активације значајног обима сталних средстава током 2016.

Имајући у виду финансијске и остале расходе износ добити пре опорезивања је 8.453 хиљаде динара (уз стопу од 25,0% и смањење од 4,5% у односу на први квартал 2016. Већи резултат пре опорезивања у односу на пословни резултат је последица добитка из активности финансирања. Нето добит износи 7.161 хиљаду (уз стопу од 21,1% и смањење у односу на први квартал 2016. од 5,5%, када је профитна стопа била на нивоу од 23,3%). Дакле и даље је на снази позитивно финансијско пословање, на нивоу који се подудара са првим кварталом претходне године са акцентом на фондацијску улогу РНИДС-а.

Биланс стања

У .000 РСД	31. 12. 2016.	31. 3. 2017.
Стална имовина	88.718	86.954
Нематеријална имовина	14.237	13.485
Некретнине, постројења и опрема	62.381	61.320
Дугорочни финансијски пласмани	12.100	12.149
Обртна имовина	53.820	65.918
Залихе и дати аванси	790	810
Потраживања	316	255
Краткорочни финансијски пласмани	34.558	44.606
Готовински еквиваленти и готовина	15.702	18.658
ПДВ и активна временска разграничења	2.454	1.589
Актива	142.538	152.872
Ванбилансна актива	96	98
Капитал	79.068	86.229
Нераспоређена добит/Губитак ранијих година	72.810	79.068
Нераспоређена добит/Губитак текуће године	6.258	7.161
Дугорочна резервисања	0	0
Дугорочне обавезе	0	0
Краткорочне обавезе	63.470	66.643
Краткорочне финансијске обавезе	15	0
Обавезе из пословања	5.159	5.906
Обавезе по основу ПДВ и ПВР	55.801	57.018
Остале краткорочне обавезе	1.059	1.107
Обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	1.436	2.612
Пасива	142.538	152.872
Ванбилансна пасива	96	98

Уколико се у анализу укључи нето обртни фонд (који има задатак да покаже који део обртне имовине је финансиран из дугорочних извора финансирања), као показатељ ликвидности, види се да је слика ликвидности на завидном нивоу:

Као што се са горњег графикона (који је у хиљадама динара) види, након прекинутог тренда позитивног и готово стално растућег позитивно нето обртног фонда на крају 2015, када је нето обртни фонд био негативан на нивоу од -1.730 хиљада динара, а слична ситуација је била и на крају 2016. и то на нивоу од -9.650 хиљаде динара, све због значајних инвестиција у сталну имовину, на крају првог квартала долази до опоравка нето обртног фонда који тежи нули (на нивоу од -725 хиљада динара).

Иако је дугорочна финансијска стабилност и тренутно интензивна, у наредном периоду на бази досадашњег тренда се очекује раст нето обртног фонда на ниво који је био до краја трећег квартала 2015 (значајно позитиван).

Осим нето обртног фонда, као показатеље ликвидности корисно је навести и још три показатеља ликвидности пословања у посматраном периоду:

Показатељ	31. 12. 2015.	31. 12. 2016.	31. 3. 2017.
Ликвидност 1. степена	0,37	0,25	0,28
Ликвидност 2. степена	0,96	0,84	0,98
Ликвидност 3. степена	0,97	0,85	0,99

Горе наведени показатељи указују на ликвидност РНИДС-а која је на нивоу с краја 2015, која је праћена малим успоравањем крајем 2016, што говори о растућој ликвидности на крају првог квартала, као и могућности за редовно сервисирање свих доспелих и потенцијалних обавеза, нарочито имајући у виду њихову структуру (велико учешће пасивних временских разграничења). Ово је додатно поткрепљено чињеницом о негативном нето дугу и његовом значајном износу, који је повећан за око 18,9% у односу на значајно велики ниво са краја 2016.

Реализација Финансијског плана:

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 3.	Преостало за реализ.	Проценат реализације
A	Укупно приливи	138.173.132	42.317.879	95.855.253	30,6%
1	Приливи	138.173.132	42.317.879	95.855.253	30,6%
1.1	Аванси за регистрацију домена	135.217.707	41.794.532	93.423.175	30,9%
1.2	Провера оспособљености	48.000	0	48.000	0,0%
1.3	Финансијски приливи	1.244.425	247.347	997.078	19,9%
1.3.1	Камате на штедњу	730.675	247.347	483.328	33,9%
1.3.2	Принос од ХоВ	183.750	0	183.750	0,0%
1.3.3	Позитивне курсне разлике	330.000	0	330.000	0,0%
1.4	Накнаде суоснивача	936.000	276.000	660.000	29,5%
1.4.1	Обнова	852.000	264.000	588.000	31,0%
1.4.2	Нови суоснивачи	84.000	12.000	72.000	14,3%
1.5	Остали приливи	727.000	0	727.000	0,0%
1.6	Приливи од РНИДС-CERT-а	0	0	0	
Б	Укупно одливи	155.890.054	29.268.576	126.621.478	18,8%
2	Развој Регистра и тржишта домена	41.471.444	5.468.663	36.002.781	13,2%
2.1	Развој Система за регистрацију и доступност домена	20.454.028	2.648.036	17.805.992	12,9%
2.1.1	Инфраструктура	7.501.760	1.041.714	6.460.046	13,9%
2.1.2	Систем за регистрацију домена	4.245.000	646.928	3.598.072	15,2%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 3.	Преостало за реализ.	Проценат реализације
2.1.3	Систем за разрешење DNS упита	1.852.160	859.633	992.527	46,4%
2.1.4	Увођење DNSSEC-а	3.551.000	0	3.551.000	0,0%
2.1.5	Хостинг услуге	324.240	17.956	306.284	5,5%
2.1.6	Софтверске лиценце – годишња обнова	2.979.868	81.806	2.898.062	2,7%
2.2	Развој и примена правила за регистрацију домена	796.320	25.316	771.004	3,2%
2.2.1	Доприноси у вези са правом на управљање делегираним доменима – ICANN	720.000	0	720.000	0,0%
2.2.2	Рад Комисије за решавање приговора	76.320	25.316	51.004	33,2%
2.2.3	Унапређивање правила за решавање спорова	0	0	0	
2.2.4	Остало	0	0	0	
2.3	Развој тржишта	14.938.002	1.013.732	13.924.270	6,8%
2.3.1	Сарадња са овлашћеним регистрима	2.212.000	14.936	2.197.064	0,7%
2.3.2	Спровођење едукативно- промотивних кампања	4.110.000	244.777	3.865.223	6,0%
2.3.3	Промотивни материјали (BTL)	960.000	0	960.000	0,0%
2.3.4	Спољни сарадници – маркетинг	1.480.000	148.722	1.331.278	10,0%
2.3.5	Унапређивање интернет присуства	0	0	0	
2.3.6	Спровођење истраживања о тржишту домена	900.000	0	900.000	0,0%
2.3.7	Односи са медијима	1.680.000	237.900	1.442.100	14,2%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 3.	Преостало за реализ.	Проценат реализације
2.3.8	Спољни сарадници - односи са јавношћу	1.976.002	367.397	1.608.605	18,6%
2.3.9	Креирање ад-хок садржаја за интернет сајтове и друштвене профиле	0	0	0	
2.3.10	Офлајн едукација	1.620.000	0	1.620.000	0,0%
2.4	Домаћа и међународна размена најбоље праксе	5.283.094	1.781.578	3.501.516	33,7%
2.4.1	Службена путовања запослених	4.399.969	1.258.016	3.141.953	28,6%
2.4.2	Организација међународних радионица	348.750	0	348.750	0,0%
2.4.3	Чланарине у међународним удружењима	534.375	523.562	10.813	98,0%
3	Пословна изврсност и рад Канцеларије	72.051.064	15.185.438	56.865.626	21,1%
3.1	Ефективно и ефикасно пословање	10.299.900	573.460	9.726.440	5,6%
3.1.1	Увођење стандарда у пословање и управљање пословањем	7.258.300	0	7.258.300	0,0%
3.1.2	Професионалне услуге	2.861.600	573.460	2.288.140	20,0%
3.1.3	Стабилност пословања и управљање ризицима	180.000	0	180.000	0,0%
3.2	Запослени	39.690.264	8.890.971	30.799.293	22,4%
3.2.1	Зараде запослених	38.355.964	8.698.498	29.657.466	22,7%
3.2.2	Превоз запослених	442.300	85.215	357.085	19,3%
3.2.3	Друга давања запосленима у складу са уговорима о раду	120.000	0	120.000	0,0%
3.2.4	Развој кадрова	772.000	107.258	664.742	13,9%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 3.	Преостало за реализ.	Проценат реализације
3.3	Режијски, комунални, административни и порески одливи	21.323.400	5.691.018	15.632.382	26,7%
3.3.1	Комуналије	1.297.600	358.637	938.963	27,6%
3.3.2	Комуникације	972.000	230.181	741.819	23,7%
3.3.3	Одржавање опреме и просторија	995.400	220.948	774.452	22,2%
3.3.4	Репрезентација	612.000	74.279	537.721	12,1%
3.3.5	Административни и логистички издаци	1.204.400	240.133	964.267	19,9%
3.3.6	Осигурање	462.000	0	462.000	0,0%
3.3.7	Финансијско-порески одливи	15.780.000	4.566.841	11.213.159	28,9%
3.4	Набавка основних средстава за Канцеларију	737.500	29.990	707.510	4,1%
3.4.1	Рачунарска опрема у Канцеларији	507.500	0	507.500	0,0%
3.4.2	Канцеларијска опрема	230.000	29.990	200.010	13,0%
4	Организациони развој Фондације	23.232.629	4.126.804	19.105.825	17,8%
4.1	Обезбеђење јавности рада и високог нивоа одговорности	1.056.200	144.000	912.200	13,6%
4.1.1	Корпоративни материјали	603.000	43.200	559.800	7,2%
4.1.2	Сајт рнидс.срб	453.200	100.800	352.400	22,2%
4.2	Рад Управног одбора	12.039.300	2.855.057	9.184.243	23,7%
4.2.1	Накнаде за рад чланова УО	10.606.300	2.459.488	8.146.812	23,2%
4.2.2	Техничка подршка за рад УО	408.000	0	408.000	0,0%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 3.	Преостало за реализ.	Проценат реализације
4.2.3	Спољни сарадници и консултанти УО	200.000	0	200.000	0,0%
4.2.4	Радне групе УО	795.000	395.570	399.430	49,8%
4.2.5	Трошкови превоза	30.000	0	30.000	0,0%
4.3	Рад Конференције суоснивача	3.786.122	565.914	3.220.208	14,9%
4.3.1	Накнаде за рад председника и заменика председника Конференције суоснивача	2.385.000	561.527	1.823.473	23,5%
4.3.2	Одржавање седница Конференције суоснивача	1.003.622	4.388	999.234	0,4%
4.3.3	Радне групе Конференције суоснивача	397.500	0	397.500	0,0%
4.4	Рад осталих тела Фондације	1.830.150	313.206	1.516.944	17,1%
4.4.1	Статутарна комисија	930.150	313.206	616.944	33,7%
4.4.2	Интерна ревизија	900.000	0	900.000	0,0%
4.5	Међународна сарадња	3.892.757	248.626	3.644.131	6,4%
4.5.1	Службена путовања	3.342.757	248.626	3.094.131	7,4%
4.5.2	Сарадња са другим регистрима	550.000	0	550.000	0,0%
4.6	Техничка подршка за рад тела Фондације	628.100	0	628.100	0,0%
4.6.1	Репрезентација	96.000	0	96.000	0,0%
4.6.2	Стручна помоћ у раду тела Фондације	50.000	0	50.000	0,0%
4.6.3	Е-услуге за потребе тела Фондације	129.600	0	129.600	0,0%
4.6.4	Трошкови организације скупова	100.000	0	100.000	0,0%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 3.	Преостало за реализ.	Проценат реализације
4.6.5	Осигурање за путовања	52.500	0	52.500	0,0%
4.6.6	Остали трошкови	200.000	0	200.000	0,0%
4.7	Спровођење споразума са Министарством	0	0	0	
4.7.1	Консултант за организациона питања	0	0	0	
4.7.2	Консултант за информациону безбедност	0	0	0	
4.7.3	Остало	0	0	0	
5	Подршка развоју Интернета у Србији	12.434.917	4.487.671	7.947.246	36,1%
5.1	Пружање подршке државним институцијама у доношењу и спровођењу ИКТ политика	900.000	0	900.000	0,0%
5.2	Едукација стручне и шире јавности у области Интернета	1.850.000	59.208	1.790.792	3,2%
5.2.1	Сарадња са факултетима	350.000	0	350.000	0,0%
5.2.2	Едукација путем Интернета	1.500.000	59.208	1.440.792	3,9%
5.3	Пружање подршке интернет заједници	9.684.917	4.428.463	5.256.454	45,7%
5.3.1	Пружање подршке развоју садржаја	1.471.650	0	1.471.650	0,0%
5.3.2	Спонзорства и донације	1.810.000	349.864	1.460.136	19,3%
5.3.3	Организовање скупова	5.653.267	4.078.599	1.574.668	72,1%
5.3.4	RSNOG	750.000	0	750.000	0,0%
6	РНИДС-CERT	3.000.000	0	3.000.000	0,0%
9	Резерва	3.700.000	0	3.700.000	0,0%
9.1	Резерва УО	2.900.000	0	2.900.000	0,0%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 31. 3.	Преостало за реализ.	Проценат реализације
9.2	Резерва директора	800.000	0	800.000	0,0%
9.2.2	Резерва за групу 2	300.000	0	300.000	0,0%
9.2.3	Резерва за групу 3	200.000	0	200.000	0,0%
9.2.4	Резерва за групу 4	200.000	0	200.000	0,0%
9.2.5	Резерва за групу 5	100.000	0	100.000	0,0%

Преглед финансијских средстава

У наставку документа је дато стање финансијских средстава, орочења и ХоВ на дан 31. 3. 2017, паралелно са 31. 12. 2016:

Датум	31. 12. 2016.		31. 3. 2017.	
Средњи курс евра	123,4723		123,9679	
Валута	RSD	RSD	RSD	EUR
Средства у РСД	RSD	Прерачун. у EUR	RSD	Прерач. у EUR
Текућа средства у РСД	19.306.815	€ 156.366	32.434.470	€ 261.636
Орочена средства у РСД	14.000.000	€ 113.386	14.000.000	€ 112.932
Укупно	33.306.815	€ 269.751	46.434.470	€ 374.569
Средства у ЕУР	Прерач. у RSD	EUR	Прерач. у RSD	EUR
Текућа средства у ЕУР	10.162.042	€ 82.302	10.197.373	€ 82.258
Орочена средства у ЕУР	6.790.977	€ 55.000	6.632.283	€ 53.500
Укупно	16.953.018	€ 137.302	16.829.655	€ 135.758
Укупно без ХОВ	50.259.834	€ 407.053	63.264.125	€ 510.326
Хартије од вредности	12.100.285	€ 98.000	12.148.854	€ 98.000
Укупно новчана средства	62.360.119	€ 505.053	75.412.979	€ 608.327

Укупно стање новчаних средстава са хартијама од вредности, прерачунато у динарима, износи 75.412.979 динара.

У Београду,
27. априла 2017.

Данко Јевтовић

директор РНИДС-а
danko.jevtovic@rnids.rs

ПРИЛОГ 1: Статистички анекс за први квартал 2017.

	2014 квартал 1.				2015 квартал 1.				2016 квартал 1.				2017 квартал 1.			
	Обрисано	Обнова	Нови	Број	Обрисано	Обнова	Нови	Број	Обрисано	Обнова	Нови	Број	Обрисано	Обнова	Нови	Број
rs.	3.097	13.061	3.857	57.827	2.907	14.695	3.905	61.054	2.833	15.837	4.477	66.051	1.727	16.695	4.470	70.564
co.rs.	756	4.450	581	17.602	620	4.753	412	16.765	539	4.626	414	16.517	117	4.469	392	15.953
in.rs.	303	682	205	1.713	260	524	183	2.528	190	541	203	2.611	97	524	198	2.530
edu.rs.	39	392	94	2.724	44	486	54	1.788	28	537	52	1.940	5	516	99	2.090
org.rs.	132	679	136	3.149	135	731	106	3.048	104	735	115	3.092	37	751	121	3.125
gov.rs				240				252				265				274
ac.rs				60				61				64				68
.rs	4.327	19.264	4.873	83.315	3.966	21.189	4.660	85.496	3.694	22.276	5.261	90.540	1.983	22.955	5.280	94.604
срб.	308	953	68	2.646	232	771	72	2.275	114	679	52	2.124	14	622	41	1.973
обр.срб	3	21	1	49	5	20	1	45	4	17	0	44	0	11	2	43
орг.срб	11	67	2	128	14	58	3	116	5	55	2	115	0	38	2	109
од.срб	16	24	0	82	6	20	1	74	3	19	7	59	0	21	0	54
пр.срб	69	273	5	618	43	224	3	539	49	175	0	438	0	156	3	401
ак.срб				10				10				10				10
упр.срб				52				55				60				63
.срб	407	1.338	76	3.585	300	1.093	80	3.114	175	945	61	2.850	14	848	48	2.653
Укупно	4.734	20.602	4.949	86.900	4.266	22.282	4.740	88.610	3.869	23.221	5.322	93.390	1.997	23.803	5.328	97.257